

KHOA HỌC & CÔNG NGHỆ

TRUNG TÂM THÔNG TIN VÀ THỐNG KÊ KH&CN - SỞ KH&CN BÌNH DƯƠNG XUẤT BẢN

Số 05.2019

TỪNG BƯỚC ÁP DỤNG CÔNG NGHỆ MỚI VÀO QUẢN LÝ VÀ SẢN XUẤT, KINH DOANH

KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VỚI PHÁT TRIỂN KINH TẾ XÃ HỘI, KHỞI NGHIỆP

KHAI MẠC HỘI THI TIN HỌC TRẺ TỈNH BÌNH DƯƠNG LẦN THỨ XXIII

Sáng ngày 10/6/2019, tại trường Đại học Thủ Dầu Một đã diễn ra Lễ khai mạc Hội thi Tin học trẻ tỉnh Bình Dương lần thứ 23. Hội thi năm nay thu hút với sự tham gia của 174 thí sinh đến từ 09 huyện thị, thành phố và 04 trường đại học, cao đẳng trên địa bàn tỉnh.

Toàn cảnh Lễ khai mạc Hội thi

Phát biểu tại buổi lễ khai mạc, ông Trần Bảo Lâm - Phó Bí thư Tỉnh đoàn, Trưởng ban tổ chức hội thi cho biết:

Qua 22 lần tổ chức, Hội thi Tin học trẻ tỉnh Bình Dương đã thực sự trở thành một sân chơi bổ ích, hết sức ý nghĩa của

học sinh toàn tỉnh và đạt được những kết quả khả quan. Quy mô tổ chức, số lượng, trình độ và chất lượng của các

Phản thi của thí sinh khối Tiểu học

thí sinh qua mỗi năm một nâng lên; đồng thời hình thức, nội dung qua những lần tổ chức Hội thi đều được thay đổi để phù hợp với sự phát triển của khoa học công nghệ và nhu cầu học tập, nghiên cứu của các em học sinh. Điều đó đã được khẳng định ở kết quả tham gia Hội thi cấp Toàn quốc của các em.

Hội thi năm nay có thay đổi hơn so với những năm trước đây. Cụ thể, Ban Tổ chức sẽ tăng số lượng bảng thi từ 5 bảng thành 6 bảng thi, mở rộng đối tượng tham gia Hội thi cho cả sinh viên khối Đại học - Cao đẳng cùng tham gia. Hội thi có 6 bảng thi, bao gồm:

bảng A1 (thi kỹ năng lập trình cấp Tiểu học), bảng B1 (thi kỹ năng lập trình cấp THCS), bảng C (thi kỹ năng lập trình cấp THPT), bảng D2 (thi sản phẩm sáng tạo cấp THCS), bảng D3 (thi sản phẩm sáng tạo cấp THPT) và bảng F (thi kỹ năng sử dụng CNTT theo chuẩn quy định tại Thông tư số 03/2014/TT-BTTTT của Bộ Thông tin và Truyền thông dành cho học sinh - sinh viên).

Theo đó, ở bảng A1, thí sinh không thi lý thuyết, chỉ thi thực hành bằng cách sử dụng ngôn ngữ SCRATCH và thư viện hình ảnh/âm thanh do Hội đồng Giám khảo cung cấp để giải các

bài toán theo hướng tạo ra sản phẩm sáng tạo gắn với thực tế. Với bảng B1, thí sinh sẽ giải các bài toán thuộc chương trình THCS dựa trên thư viện ngôn ngữ Pascal (Free Pascal), C/C++ (trên CodeBlock hoặc DevC++) do Hội đồng Giám khảo cung cấp. Và ở bảng C, thí sinh tự trang bị máy tính xách tay được cài sẵn Free Pascal, DevC++, CodeBlock,... để lập trình online giải các bài toán thuộc chương trình THPT.

Hội thi Tin học trẻ tỉnh Bình Dương là chương trình do Ban Thường vụ Tỉnh Đoàn, Hội Sinh viên, Hội đồng Đội tỉnh phối hợp cùng Sở Giáo dục và Đào tạo, Sở Khoa học và Công nghệ, Sở Thông tin và Truyền thông và Trường Đại học Thủ Dầu Một được tổ chức hàng năm nhằm tạo phong trào học tập công nghệ thông tin rộng rãi trong thanh thiếu nhi toàn tỉnh. ▲

Hồng Phước

Triển lãm công nghiệp và sản xuất Việt Nam năm 2019 trên địa bàn tỉnh Bình Dương

Với mong muốn làm cầu nối giúp doanh nghiệp hội tụ, trưng bày sản phẩm và tìm kiếm cơ hội kinh doanh, mở rộng mạng lưới kết nối giao thương và cập nhật những xu hướng hiện đại nhất, ứng dụng khoa học công nghệ 4.0 trong công nghiệp sản xuất, ngày 12/6/2019, tại trung tâm Hội nghị và Triển lãm tỉnh, Ủy ban Nhân dân tỉnh Bình Dương cùng với Sở

Công Thương và Hiệp hội Tự động hóa Singapore phối hợp tổ chức Triển lãm công nghiệp và sản xuất Việt Nam năm 2019 (VIMF 2019).

Phát biểu tại buổi lễ, ông Mai Hùng Dũng - Phó Chủ tịch thường trực Ủy ban nhân dân tỉnh cho biết: Trong những năm qua, mức tăng tổng sản phẩm của tỉnh luôn ở mức cao và ổn định, cơ cấu kinh tế chuyển dịch đúng định

hướng; công nghiệp vẫn chiếm tỷ trọng đa số trong phát triển kinh tế của tỉnh. Riêng chỉ số công nghiệp của tỉnh Bình Dương trong các năm đều tăng trưởng trên 10%. Đặc biệt, trong quá trình phát triển hơn 20 năm qua, tỉnh Bình Dương luôn nhất quán phương châm “Trải chiếu hoa mời gọi đầu tư,” không ngừng cải cách thủ tục hành chính, tạo thuận lợi tối đa cho doanh nghiệp. Đến nay, đã có 27 khu công

ng nghiệp, 09 cụm công nghiệp đã đi vào hoạt động và đã có 3.585 doanh nghiệp FDI.

Bên cạnh đó, nhằm tạo ra bước đột phá và đổi mới trong thu hút đầu tư trên địa bàn tỉnh, Ủy ban Nhân dân tỉnh Bình Dương đã ban hành nhiều chương trình kế hoạch đổi mới thu hút đầu tư giai đoạn 2016 - 2020; trong đó, phát triển công nghiệp theo hướng phát triển công nghiệp công nghệ có giá trị gia tăng cao, khuyến khích đầu tư phát triển công nghiệp phụ trợ trong lĩnh vực sản xuất, lắp ráp máy móc, thiết bị điện tử và phát triển công nghiệp có công nghệ cao... đồng thời, Ông hy vọng, các

Khách tham quan tìm hiểu về sản phẩm trưng bày tại Triển lãm

doanh nghiệp trong và ngoài nước tham gia triển lãm lần này có thể chia sẻ những tiến bộ về phát triển công nghệ, công nghiệp và tự động hóa,... qua đó, tìm ra được những giải pháp công nghệ mới để đổi mới sản xuất, nâng cao chất lượng và tính cạnh tranh của sản phẩm dịch vụ của Việt Nam trên thị

trường thế giới.

Triển lãm thu hút gần 170 doanh nghiệp trong và ngoài nước tham gia, với hơn 250 gian hàng tập trung vào các lĩnh vực như: Sản xuất, chế tạo máy móc; công cụ, thiết bị công nghiệp; tự động hóa công nghiệp; tự động hóa nhà máy; tự động hóa quá trình; tích hợp hệ thống; robot; công nghệ in 3D và ứng dụng trong công nghiệp... đến từ các quốc gia và vùng lãnh thổ Singapore, Nhật Bản, Hàn Quốc, Ấn Độ, Trung Quốc, Thái Lan, Malaysia, Mỹ, Indonesia, Thổ Nhĩ Kỳ, Italy, Đức, Đài Loan (Trung Quốc)...

Ảnh Nguyệt

Gian hàng Công ty TNHH Công nghiệp Nghệ Năng tham gia triển lãm

QUY ĐỊNH MỚI VỀ XỬ PHẠT HÀNH CHÍNH

QUY ĐỊNH MỚI VỀ XỬ PHẠT HÀNH CHÍNH

TRONG LĨNH VỰC KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ

Chính phủ vừa ban hành Nghị định số 51/2019/NĐ-CP ngày 13/6/2019 quy định xử phạt vi phạm hành chính trong hoạt động khoa học và công nghệ, chuyển giao công nghệ.

Theo đó, Nghị định quy định về hành vi vi phạm, hình thức xử phạt, mức xử phạt, biện pháp khắc phục hậu quả và thẩm quyền xử phạt vi phạm hành chính trong hoạt động khoa học và công nghệ (KH&CN), chuyển giao công nghệ. Các hành vi vi phạm hành chính trong lĩnh vực quản lý nhà nước liên quan đến hoạt động KH&CN, chuyển giao công nghệ mà không quy định tại Nghị định này thì áp dụng quy định tại các Nghị định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực đó để xử phạt.

Nghị định này áp dụng cho các cá nhân, tổ chức hoạt động trong lĩnh vực KH&CN, chuyển giao

Ảnh minh họa (giai đoạn kiểm tra chất lượng sản phẩm tại công ty TNHH Minh Long I)

công nghệ, người có thẩm quyền lập biên bản và người có thẩm quyền xử phạt vi phạm hành chính trong hoạt động KH&CN, chuyển giao công nghệ.

Hình thức xử phạt, mức phạt tiền và thẩm quyền xử phạt: Đối với mỗi hành vi vi phạm hành chính trong hoạt động KH&CN, chuyển giao công nghệ, cá nhân, tổ chức phải chịu một trong các hình thức xử phạt là cảnh cáo hoặc phạt tiền. Theo đó, mức phạt tiền tối đa trong hoạt động

KH&CN, chuyển giao công nghệ đối với cá nhân là 50 triệu đồng, đối với tổ chức là 100 triệu đồng,...

Đối với vi phạm quy định về sở hữu, sử dụng kết quả hoạt động KH&CN: Phạt cảnh cáo đối với hành vi sử dụng kết quả nghiên cứu khoa học, số liệu, thông tin của cá nhân, tổ chức khác trong báo cáo khoa học, tài liệu khoa học mà không chỉ rõ nguồn gốc, xuất xứ của kết quả nghiên cứu đó. Đồng thời, phạt tiền từ 6 triệu

(Tiếp theo trang 25)

Từng bước áp dụng công nghệ mới vào quản lý và sản xuất, kinh doanh

Hiện nay, với sự phát triển mạnh mẽ của khoa học nhiều công nghệ mới được triển khai và đã được áp dụng vào thực tiễn. Với một tỉnh đang trong quá trình đẩy mạnh công nghiệp hoá - hiện đại hoá thì Bình Dương đang có “thời cơ” lớn trong việc “hưởng lợi” từ thành tựu khoa học công nghệ (KHCN) để hiện đại hoá nền sản xuất cũng như công tác quản lý.

Tăng cường kết nối dữ liệu

Tính đến nay, thuật ngữ internet vạn vật kết nối (IoT) đã không còn trở nên xa lạ, nó được xem là bước ngoặt lớn trong việc kết nối dữ liệu cho mọi hoạt động từ điều hành, quản lý, giám sát... với thời gian thực bằng internet. PGS.TS Thoại Nam (trường Đại học Bách Khoa TP Hồ Chí Minh) cho rằng để quản lý tốt thì việc kết nối dữ liệu là hết sức quan trọng. Sự quản lý thông minh đều dựa trên 3 yếu tố, nguồn dữ liệu (data), tự động (AI) và an ninh mạng, nếu yếu tố tự động và an ninh mạng được triển khai tốt nhưng không có nguồn dữ liệu thì không thể vận hành.

Bên cạnh đó, ngoài công nghệ thì các thiết bị di động thông minh ngày càng hiện đại, chỉ với một chiếc điện thoại thông minh là có thể giải quyết các công việc cũng như giao dịch, quản lý... Việc này cũng đòi hỏi việc kết nối dữ liệu giữa các cơ quan, doanh nghiệp bằng công nghệ hiện đại và đảm bảo an ninh. Trong chuyến làm việc của Chương trình tình nguyện viên IBM tại Bình Dương, bà Ana Paola Hentze Veerkamp, Kỹ sư IBM Mexico chia sẻ, điện toán đám mây là một trong những công nghệ được triển

Với thiết bị thông minh có thể ở nhà mà mua sắm “không biên giới”

khai gần đây nhưng đã từng bước phát huy được khả năng lưu trữ, truyền tải cũng như bảo mật. Với việc sử dụng điện toán đám mây thì sẽ triển khai được nhiều ứng dụng, đem lại hiệu quả cho hoạt động kinh doanh, quản lý, giảm chi phí lưu trữ và đưa ra các giải pháp “doanh nghiệp” xã hội như thư điện tử, họp trực tuyến...

Ông Nguyễn Quốc Cường, Giám đốc Sở KHCN cho biết, nhằm đẩy mạnh ứng dụng công nghệ vào các lĩnh vực kinh tế - xã hội, nhất là triển khai xây dựng thành phố thông minh Bình Dương, Sở sẽ phối hợp với Sở Thông tin và Truyền thông triển khai xây dựng kiến trúc dữ liệu cho việc vận hành, quản lý thành phố thông minh. Kiến trúc dữ liệu

được thu thập gồm 2 phần, phần dữ liệu từ các nguồn phát sinh giữa giao dịch các cơ quan nhà nước với nhau, giữa cơ quan nhà nước với doanh nghiệp, người dân và dữ liệu thu thập từ các cảm biến (dữ liệu thông thường) và dữ liệu từ các ứng dụng GIS, bản đồ số tổng thể của các ngành và có thể liên kết với dữ liệu Trung ương (dữ liệu quốc gia).

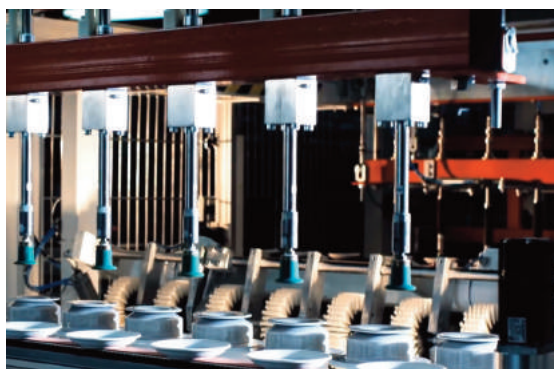
Áp dụng công nghệ mới cho sản xuất, kinh doanh

Theo dự báo của các nhà khoa học và các chuyên gia thì trong năm 2019, trí tuệ nhân tạo (AI) sẽ phát triển mạnh mẽ, nhất là trong hệ thống máy móc sản xuất. Đặc biệt kết hợp với hệ thống IoT thì sẽ phát triển các thiết bị tự hành (IoAT), chỉ cần một thiết bị có thể điều khiển toàn bộ hệ thống.

Ông Lý Ngọc Minh, Tổng Giám đốc Công ty TNHH Minh Long I cho rằng, với tốc độ phát triển KHCN như hiện nay thì các doanh nghiệp sẽ có cơ hội để đưa công nghệ tự động vào sản xuất. Minh Long đã đầu tư hệ thống máy tính để quản lý quá trình sản xuất tự động ở một số khâu sản xuất, nhưng việc để mọi thứ tự động hoá thì cần sự đầu tư cũng như nghiên cứu, chuyển đổi công nghệ phù hợp với thực tiễn sản xuất của doanh nghiệp.

Bên cạnh đó, công nghệ chuỗi khối (Blockchain), trong năm 2018 được xem là chìa khoá cho chuyển đổi số và xây dựng nền tảng công nghệ thông tin thì từ năm 2019 sẽ tiếp tục ứng dụng trong nhiều lĩnh vực như tài chính ngân hàng, bán lẻ, vận chuyển hàng hóa, sản xuất, viễn thông...

Chia sẻ tại phiên đối thoại Kỹ thuật

Dây chuyền nhúng men tự động của Công ty TNHH Minh Long I)

học sâu (Deep Learning) trong khuôn khổ Horasis Bình Dương 2018, ông Shin Ito, Giám đốc điều hành iKoyoo Inc (Nhật Bản) cho rằng, dự báo trong năm 2019 sẽ có nhiều giao dịch tiền mã hóa được thực hiện và nó sẽ trở thành một phần không thể thiếu trong kinh doanh. Blockchain cho phép minh bạch giao dịch, vì thế nó sẽ là yếu tố cốt lõi của đổi mới kinh doanh trong nhiều ngành nghề. Bình Dương đang có “điều kiện” tốt để triển khai Blockchain nhất là từ việc triển khai xây dựng thành phố thông minh.

Theo đánh giá của Viện Đánh giá khoa học và Định giá công nghệ (Bộ KHCN) thì trình độ công nghệ sản xuất 3 nhóm ngành công nghiệp gồm chế biến gỗ, chế biến thực phẩm và gia công cơ khí trên địa bàn tỉnh chỉ đạt mức trung bình. Trên cơ sở này cùng với thành tựu của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4 sẽ giúp lãnh đạo tỉnh Bình Dương cũng như các doanh nghiệp đưa ra các giải pháp nhằm nâng cao trình độ công nghệ cho các doanh nghiệp; hỗ trợ, tư vấn lựa chọn các công nghệ phù hợp. ▲

Khánh Linh

KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VỚI PHÁT TRIỂN KINH TẾ XÃ HỘI, KHỞI NGHIỆP

Năm 2019, là năm đánh dấu một chặng đường phát triển và hội nhập của Bình Dương sau 22 năm hình thành và phát triển. 22 năm, một khoảng thời gian chưa phải là dài, nhưng những gì mà địa phương đạt được trong suốt thời gian qua là sự nỗ lực, phấn đấu của cả hệ thống chính trị, của nhân dân, cộng đồng các doanh nghiệp; và đặc biệt là sự đóng góp tích cực của các nhà khoa học trong và ngoài tỉnh. Đây là niềm tự hào và là niềm tin về một thành phố thông minh, thành phố đáng sống.

**22 năm một chặng
đường**

Bình Dương là một tỉnh nằm trong vùng kinh tế trọng điểm phía Nam, có tổng diện tích tự nhiên trên 2 ngàn 649 km², bao gồm 9 đơn vị hành chính cấp huyện và 91 đơn vị hành chính cấp xã, với dân số trên 2,1 triệu người, chiếm 2,3% dân số cả nước. Ngay sau khi tái lập vào năm 1997, Bình Dương đã mạnh dạn và chuyển dịch thành công nền kinh tế từ nông nghiệp sang nền kinh tế công nghiệp, dịch vụ chiếm vai trò chủ đạo. Nếu như năm 1997, tỷ trọng công nghiệp của tỉnh chỉ chiếm 50%, thì hiện nay đã chiếm 63,87% trong GDP, dịch vụ chiếm 23,94%, nông nghiệp chiếm 3,08%, thuế sản phẩm chiếm 9,11%. Với những thành tựu đó, Bình

Ông Nguyễn Quốc Cường (thứ 2, trái sang) - GD Sở KH&CN tham gia tọa đàm tại Ngày hội Hỗ trợ Thanh niên khởi nghiệp

Dương hiện được coi là một trong những tỉnh, thành có tốc độ tăng trưởng kinh tế cao, phát triển công nghiệp năng động nhất của cả nước.

Để đạt được kết quả trên, cùng với việc thực hiện chủ trương xuyên suốt và nhất quán của Tỉnh ủy, UBND tỉnh về “Trải chiều hoa mời gọi đầu tư, trải thảm đỏ đón nhân tài”. Trong 22 năm qua, Bình Dương cũng đã đầu tư và đưa vào sử dụng

hơn 10 ngàn công trình cơ sở hạ tầng, phục vụ quá trình phát triển kinh tế xã hội của địa phương. Trong đó, đặc biệt là có sự đóng góp tích cực của Tổng Công ty Đầu tư và Phát triển Công nghiệp Becamex IDC Corp trong việc đầu tư cơ sở hạ tầng, hạ tầng giao thông, hệ thống các khu công nghiệp, khu đô thị... trên địa bàn tỉnh, cũng như phát triển trong lĩnh vực y tế, khoa học, giáo dục và các hoạt động sức tiến, mời

Khách tham quan mô hình xây dựng Thành phố Thông minh

gọi, thu hút đầu tư trong và ngoài nước.

Khoa học công nghệ với phát triển kinh tế xã hội, khởi nghiệp

Có thể nói, khoa học và công nghệ luôn đóng một vai trò quan trọng trong việc nâng cao năng suất lao động, hiệu quả sản xuất và hiện nhiên trong bối cảnh toàn cầu hóa, lĩnh vực này cũng chịu những ảnh hưởng không nhỏ, nhất là ở địa phương đang phát triển mạnh mẽ như Bình Dương hiện nay. Chính vì vậy, Đảng bộ, chính quyền tỉnh Bình Dương đã xác định khoa học và công nghệ là quốc sách hàng đầu trong chính sách phát triển kinh tế xã hội cũng như xây dựng Bình Dương trở thành thành phố thông minh.

Với chủ đề công nghiệp và dịch vụ thông minh, Bình Dương đã và

đang tiếp tục hoàn thiện hơn nữa mô hình hợp tác 3 nhà, đẩy mạnh kết nối trao đổi quốc tế, phát huy tối đa cơ hội hợp tác với các mạng lưới, tổ chức quốc tế của các thành phố thông minh, khoa học công nghệ trên thế giới nhằm hỗ trợ Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh triển khai các hoạt động khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo; góp phần xây dựng và phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp, phát triển cộng đồng khởi nghiệp tỉnh Bình Dương ngày càng lớn mạnh cả về số lượng và chất

lượng. Đặc biệt là hỗ trợ các dự án kinh doanh nhiều tiềm năng, có sản phẩm, dịch vụ thuộc các lĩnh vực ưu tiên phát triển của tỉnh và phục vụ lợi ích cộng đồng, xã hội; cũng như thúc đẩy hoạt động nghiên cứu và sáng tạo trong cộng đồng sinh viên, trong các trường đại học, cao đẳng, trường nghề, gắn nghiên cứu với thực tiễn.

Ông Mai Hùng Dũng - Phó Chủ tịch UBND tỉnh Bình Dương cho biết “Việc hỗ trợ doanh nghiệp khởi nghiệp cũng là một trong những nội dung trọng tâm của đề án xây dựng thành phố thông minh Bình Dương. Mô hình liên kết ba nhà là mô hình khá đặc trưng trên thế giới hiện nay, việc liên kết giữa nhà trường, doanh nghiệp và nhà nước sẽ hỗ trợ thực hiện đề án xây dựng thành phố thông minh, thúc đẩy hoạt động doanh nghiệp khởi

Tập huấn khởi nghiệp cho cán bộ, công chức, viên chức tại 09 huyện thị trên địa bàn tỉnh

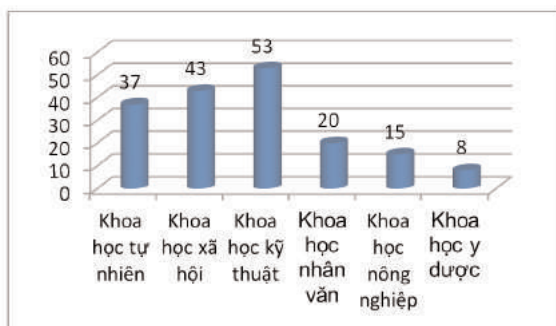
Giáo viên tham dự Hội thảo Giáo dục Stem - Đi từ trải nghiệm thực hành đến tư duy sáng tạo

nghiệp. Đồng thời, hỗ trợ cho cộng đồng khởi nghiệp ở Bình Dương ngày càng phát triển”.

Ngoài việc hỗ trợ khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo, hỗ trợ doanh nghiệp vừa và nhỏ và phát triển các sáng kiến phục vụ thành phố thông minh, do Sở Khoa học và Công nghệ quản lý và vận hành. Trung tâm Sáng kiến cộng đồng và Hỗ trợ khởi nghiệp còn cung cấp các chương trình đào tạo, tập huấn nâng cao năng lực khoa học công nghệ; phát triển sáng kiến cộng đồng, các thử nghiệm thực tế gắn liền với phát triển thành phố thông minh và nhiều không gian, tiện ích miễn phí khác dành cho các cá nhân, nhóm khởi nghiệp...

Một số hoạt động thúc đẩy phát triển khoa học và khởi nghiệp

Chỉ tính từ năm 2010 đến nay, các sở, ban, ngành cùng với các đơn vị trong và ngoài tỉnh đã triển khai được 176 nhiệm vụ khoa học và công nghệ. Trong đó, lĩnh vực khoa học tự nhiên có 37 nhiệm vụ; lĩnh vực khoa học xã hội có 43 nhiệm vụ; khoa học kỹ thuật 53 nhiệm vụ; khoa học nhân văn: 20 nhiệm vụ; khoa học nông nghiệp: 15 nhiệm vụ và khoa học y dược là 8 nhiệm vụ. Hầu hết các đề

Từ năm 2000, Bình Dương phát triển mạnh về công nghiệp và đô thị, cũng thời điểm này, đất nước bắt đầu giai đoạn hội nhập quốc tế. Với những yêu cầu mới đặt ra, đội ngũ những người làm khoa học ở Bình Dương đã bắt tay vào những nhiệm vụ mới để bắt kịp nhịp độ phát triển của tỉnh và của cả nước. Từ đó đến nay, ngành khoa học và công nghệ tỉnh nhà đã có những bước phát triển mạnh mẽ và có nhiều đóng góp vào sự phát triển của địa phương.

tài trên đều được ứng dụng vào thực tế trong công tác quản lý nhà nước, sản xuất và đời sống cũng như giải quyết những vấn đề bức xúc của xã hội trên địa bàn tỉnh Bình Dương.

Ngoài những nhiệm vụ khoa học và công nghệ, các giáo viên, giảng viên, cán bộ công chức viên chức trên địa bàn tỉnh cũng chọn những vấn đề bức xúc của xã hội làm đề tài luận văn luận án sau đại học cho mình. Tính từ năm 2015 đến nay, đã có hơn 100

Khách tham quan mô hình sáng tạo tại Ngày hội “Giới thiệu các mô hình trải nghiệm sáng tạo và sân chơi công nghệ”

luận văn luận án thuộc các lĩnh vực giải quyết những vấn đề nảy sinh thực tế trên địa bàn tỉnh đã được đưa vào nghiên cứu báo cáo.

Mô hình trải nghiệm sáng tạo và sân chơi công nghệ

Nằm trong chương trình Khởi nghiệp sáng tạo, ngày 25/7/2018, Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Bình Dương đã phối hợp với các đơn vị xã hội, giáo dục trong và ngoài Tỉnh tổ chức ngày hội “Giới thiệu các mô hình trải nghiệm sáng tạo và sân chơi công nghệ” cho các em thiếu nhi, học sinh và sinh viên trên địa bàn tỉnh.

Ngày hội được diễn ra với 3 nội dung chính như: Khai trương sân chơi công

nghệ cho thiếu nhi tại Nhà thiếu nhi tỉnh; Giới thiệu

Nhân rộng mô hình Stem đến các trường học trên địa bàn tỉnh

những mô hình giáo dục trải nghiệm sáng tạo thông qua việc tổ chức trải nghiệm thực tế; Hội thảo khoa học “Vai trò của đổi mới sáng tạo và giáo dục STEM trong xu thế cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4”.

Vào cuối tháng 7 và

đầu tháng 8 năm 2018, Sở Khoa học và Công nghệ cũng sẽ nhân rộng mô hình này đến các điểm trường tại ba huyện, thị: Thị xã Dĩ An, Thị xã Bến Cát và huyện Dầu Tiếng. Và trong thời gian tới, Sở Khoa học và công nghệ sẽ xây dựng kế hoạch nhân rộng mô hình này nhiều hơn nữa đến các điểm trường trên địa bàn tỉnh.

Với những thành tựu trên các lĩnh vực mà tỉnh nói chung và ngành khoa học và công nghệ tỉnh Bình Dương nói riêng đã đạt được như

hôm nay, sẽ mở ra một triển vọng mới về mục tiêu xây dựng thành phố thông minh, thành phố đáng sống của Bình Dương trong tương lai.

Minh Hải

Tình hình áp dụng hệ thống quản lý chất lượng theo tiêu chuẩn Quốc gia TCVN ISO 9001:2008 vào hoạt động của các cơ quan hành chính nhà nước trên địa bàn thị xã Thuận An

Trong những năm qua, nhằm xây dựng một nền hành chính dân chủ, trong sạch, vững mạnh, chuyên nghiệp hóa và hoạt động thật sự có hiệu quả theo mục tiêu chương trình cải cách hành chính của Chính phủ, thị xã Thuận An đã thực hiện: “Từng bước hiện đại hóa nền hành chính nhà nước; áp dụng có hiệu quả công nghệ thông tin trong quản lý hành chính nhà nước; triển khai áp dụng hệ thống quản lý chất lượng theo tiêu chuẩn ISO 9001: 2008 vào các hoạt động của các cơ quan hành chính nhà nước trên địa bàn thị xã Thuận An”.

Thực hiện Thông tư số 26/2014/TT-BKHCN ngày 10/10/2014 của Bộ Khoa học và Công nghệ Quy định chi tiết thi hành Quyết định số 19/2014/QĐ-TTg ngày 5/3/2014 của Thủ tướng Chính phủ về việc áp dụng Hệ thống quản lý chất lượng theo Tiêu chuẩn Quốc gia TCVN

Tham gia lớp tập huấn dành cho ISO viên

ISO 9001:2008 vào hoạt động của các cơ quan, tổ chức thuộc hệ thống hành chính Nhà nước và Công văn số 2105/UBND-HCTC ngày 21/5/2018 của UBND tỉnh Bình Dương về việc cập nhật quy trình ISO và Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Bình Dương hướng dẫn hoạt động đánh giá, cấp giấy chứng nhận hệ thống quản lý chất lượng theo TCVN ISO 9001: 2008. Ban chỉ đạo ISO thị xã đã tổ chức rà soát để công bố hệ thống Quản lý chất lượng của UBND thị xã đạt chuẩn ISO 9001: 2008 năm 2018 như sau:

***Đối với phòng, ban
- UBND thị xã***

Trên cơ sở các Quyết định của UBND tỉnh Bình Dương công bố thủ tục hành chính các lĩnh vực, UBND thị xã chỉ đạo các ngành rà soát, đối chiếu những thủ tục hành chính để có những kiến nghị bãi bỏ, bổ sung, điều chỉnh hoặc thay thế; Qua rà soát các phòng, ban thị xã không áp dụng 77 thủ tục vì: Thủ tục thuộc ngành dọc: Trung tâm y tế, Chi cục thuế; Văn phòng đăng ký đất đai và một số lĩnh vực không phù hợp với địa phương. Qua rà soát có 219 thủ tục thuộc 36 lĩnh vực áp dụng tại Thuận An đã được đưa vào áp dụng tiêu chuẩn hệ thống chất lượng TCVN

ISO 9001: 2008 và áp dụng 219/219 thủ tục đạt 100%. Số cơ quan hành chính đưa vào áp dụng ISO trên tổng số phòng tại đơn vị: 10/10 cơ quan (phòng Nội vụ, Tài chính kế hoạch, Tư pháp, Quản lý đô thị, Giáo dục và đào tạo, Kinh tế, Tài nguyên môi trường, Văn phòng HĐND - UBND, Lao động - TBXH và Văn hoá Thông tin).

UBND thị xã đã thực hiện công bố hệ thống quản lý chất lượng phù hợp Tiêu chuẩn quốc gia TCVN 9001: 2008 tại Quyết định số 7557/QĐ-UBND ngày 23/11/2018 với 219 thủ tục với 36 lĩnh vực.

Lớp tập huấn ISO dành cho các chuyên gia đánh giá nội bộ

296 thủ tục hành chính tỉnh công bố, áp dụng tại thị xã Thuận An có 219 thủ tục hành chính.

2. Đối với UBND các xã, phường

Trong năm 2018, thị xã Thuận An đã có tổng số 10/10 xã, phường công bố Hệ thống quản lý chất

lượng; Lĩnh vực Bảo trợ xã hội (thủ tục hành chính cấp huyện liên thông với cấp xã): 9 thủ tục. Cụ thể:

Quá trình triển khai áp dụng hệ thống quản lý chất lượng theo tiêu chuẩn ISO trong các cơ quan hành chính nhà nước trên địa bàn thị xã Thuận An đã đạt được kết quả rõ nét, đó là: Bước đầu tạo thói quen làm việc khoa học, hiệu quả hơn thông qua việc tuân thủ nghiêm ngặt các quy trình đã xây dựng; việc tổ chức, thu thập, sắp xếp, lưu trữ các loại văn bản quy phạm pháp luật, văn bản hướng dẫn của cơ quan cấp trên, hồ sơ tài liệu được sắp xếp ngăn nắp và có hệ thống theo từng lĩnh vực công việc.

Thông qua áp dụng ISO, lãnh đạo đơn vị điều hành công việc có hiệu

TT	Xã – phường	Quyết định số	Ngày ban hành			Số thủ tục	Liên thông
			ngày	tháng	năm		
1	Lái Thiêu	564/QĐ-UB	25	9	2018	125	19
2	An Thạnh	126/QĐ-UB	01	10	2018	126	19
3	An Sơn	213/QĐ-UB	2	10	2018	120	19
4	Hưng Định	507/QĐ-UB	28	9	2018	125	19
5	Bình Nhâm	213/QĐ-UB	16	9	2018	122	18
6	Vĩnh Phú	328/QĐ-UB	1	10	2018	126	21
7	Bình Hòa	1029/QĐ-UB	20	9	2018	130	19
8	An Phú	286/QĐ-UB	01	10	2018	121	19
9	Bình Chuẩn	385/QĐ-UB	6	9	2018	123	19
10	Thuận Giao	373/QĐ-UB	28	9	2018	125	19

(Kèm theo các Quyết định)

Số thủ tục hành chính thuộc thẩm quyền giải quyết của UBND thị xã thực hiện theo Quyết định của UBND tỉnh Bình Dương về công bố Bộ thủ tục hành chính chung áp dụng tại cấp huyện thì có

lượng; bình quân 125 thủ tục hành chính; 19 thủ tục liên thông, trong đó: Hành chính tư pháp: 2 thủ tục; Phòng chống tệ nạn xã hội: 1 thủ tục; Bảo trợ xã hội: 3 thủ tục; Nhà ở: 2 thủ tục; Giáo dục và đào tạo:

quả hơn nhờ thiết lập cơ chế giải quyết công việc rành mạch và thống nhất. Cán bộ, công chức được phân công trách nhiệm rõ ràng trong quá trình xử lý công việc, được đánh giá năng lực chuyên môn, tinh thần trách nhiệm khách quan hơn, thực hiện được trách nhiệm, quyền lợi của mình đúng nơi, đúng người có thẩm quyền phê duyệt. Cán bộ, công chức còn được đào tạo, tập huấn nâng cao về kiến thức chuyên môn, nghiệp vụ, được làm việc trong môi trường ngày càng tốt hơn.

Các thủ tục hành chính đều có quy trình xử lý công việc niêm yết công khai, minh bạch. Người dân đến cơ quan nhà nước được hướng dẫn tận tình, trả kết quả xử lý đúng hạn. Chất lượng, hiệu quả công tác quản lý và cung cấp dịch vụ hành chính công được nâng cao, tạo được lòng tin và sự hài lòng của người dân.

Qua quá trình áp dụng ISO, xin rút ra một số kinh nghiệm trong triển khai thực hiện như sau:

- Thủ trưởng cơ quan ngoài việc cam kết

thực hiện áp dụng Hệ thống quản lý chất lượng (HTQLCL) theo tiêu chuẩn ISO bằng văn bản còn phải trực tiếp chỉ đạo, tham gia, giám sát toàn bộ quá trình xây dựng, duy trì, cải tiến HTQLCL theo Tiêu chuẩn ISO.

- Cần đẩy mạnh công tác thông tin tuyên truyền để mọi người hiểu rõ những ưu điểm của việc áp dụng HTQLCL theo Tiêu chuẩn ISO, nhằm nâng cao nhận thức cho cộng đồng, để họ tham gia một cách tốt nhất vào các giai đoạn của các quy trình trong HTQLCL của cơ quan QLHCNN.

- Kết hợp việc áp dụng HTQLCL với việc chuẩn hoá công vụ, áp dụng công nghệ thông tin, truyền thông trong hoạt động thực thi công vụ để nâng cao hiệu lực hiệu, hiệu quả QLHCNN một cách tốt nhất.

- Thường xuyên tổ chức các lớp đào tạo, tổ chức hội thảo về chất lượng nhằm nâng cao nhận thức về hệ thống quản lý chất lượng cho lãnh đạo, cán bộ các cơ quan, đơn vị trên địa bàn thị xã.

Có thể khẳng định rằng, việc áp dụng hệ thống quản lý chất lượng theo tiêu chuẩn ISO 9001 : 2008 trong hoạt động của các cơ quan hành chính là một chủ trương đúng đắn. Với những kết quả ban đầu đạt được tại Thuận An cho thấy, việc áp dụng và triển khai hệ thống quản lý chất lượng theo tiêu chuẩn ISO đã góp phần quan trọng trong công tác cải cách hành chính của đơn vị, hướng tới phục vụ nhân dân một cách công khai, đúng đắn và hiệu quả, xóa bỏ các quy định mang tính quan liêu, gây phiền hà cho cá nhân và tổ chức. Chúng ta cần đẩy mạnh triển khai áp dụng, mở rộng hệ thống quản lý chất lượng tại các cơ quan hành chính, hướng đến xây dựng một nền hành chính hiện đại, hiệu lực lấy thước đo sự thoả mãn khách hàng làm cơ sở cho việc đánh giá hiệu quả cho hoạt động của các đơn vị mà trong đó hệ thống quản lý chất lượng là một công cụ hữu hiệu, là điều kiện cần thiết cho mọi hoạt động quản lý.▲

Công Thạch

BLOCKCHAIN CHO INTERNET VẠN VẬT

Tóm tắt:

Được thúc đẩy bởi sự bùng nổ gần đây xung quanh blockchain, bài viết đánh giá liệu blockchain có mang lại lợi ích và hiệu quả nhất định cho Internet vạn vật (IoT) hay không? Blockchain cho phép chúng ta có một mạng ngang hàng phân tán (a distributed peer-to-peer network) nơi mà những thành viên không tin cậy trong mạng có thể tương tác lẫn nhau không cần một trung gian tin cậy trong một cách có thể kiểm chứng được. Bài viết xem xét cơ chế này hoạt động như thế nào dựa trên công nghệ blockchain và cho phép tự động hóa các quy trình gồm nhiều bước. Sau đó bài viết đi sâu vào khía cạnh IoT và mô tả sự kết hợp như thế nào giữa blockchain – IoT: i) những điều kiện chia sẻ dịch vụ và những nguồn tài nguyên dẫn đến việc tạo ra một thị trường giữa các dịch vụ và thiết bị; ii) cho phép chúng ta tự động hóa một cách có thể kiểm chứng xác thực bằng mật mã. Bên cạnh đó bài viết cũng đưa ra những vấn đề nhất định mà sẽ được xem xét trước khi triển khai một mạng blockchain trong IoT.

1. Giới thiệu

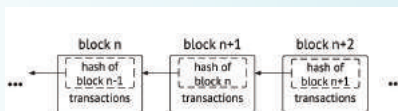
Blockchain chú ý được sự thu hút quan tâm gần đây trong một loạt các ngành công nghiệp và dịch vụ như tài chính và sức khỏe cho tới các tiện ích, địa ốc và trong các khu vực chính phủ [1 - 7]. Lý do cho việc bùng nổ của sự quan tâm: Với một blockchain tại chỗ, các ứng dụng trước đây có thể chạy hoặc thao tác thông qua một trung gian tin cậy, và bây giờ có thể chạy một cách phi tập trung, không cần thiết cho một trung gian chứng thực, và đạt được cùng chức năng với cùng một lượng chắc chắn nhất định. Điều này rất đơn giản nhưng bất khả kháng trước đây.

Chúng ta có thể nói rằng blockchain cho phép các mạng không đáng tin cậy bởi vì các bên dịch vụ có thể giao dịch thậm chí chúng không tin cậy lẫn nhau. Sự vắng mặt của một trung gian tin cậy có nghĩa là sự hòa hợp nhanh hơn giữa các bên dịch vụ giao dịch. Việc sử dụng mật mã chuyên sâu, một tính chất quan trọng của mạng blockchain, mang lại sự ủy quyền đẳng sau tất cả các tương tác trong mạng. Điều này làm cho blockchain lời cuốn các nhà nghiên cứu và phát triển làm việc trong Internet vạn vật (IoT).

Hiển nhiên là việc chuyển sang mạng phi tập trung không phải lúc nào cũng có nghĩa. Trên hết, thậm chí là ngay cả khi chuyển đổi như vậy là mong muốn, các yêu cầu của ứng dụng dựa trên mạng blockchain có thể không đáp ứng. Blockchain mang lại một loạt lợi ích, nhưng chúng ta cũng thấy rằng nó cũng có những bất lợi kèm theo.

Blockchain hoạt động như thế nào?

Một blockchain là một cấu trúc dữ liệu phân tán được nhân rộng và được chia sẻ giữa các thành viên trong cùng một mạng. Blockchain được giới thiệu bởi Bitcoin [8] để giải quyết vấn đề chi tiêu gấp đôi [9]. Kết quả là làm thế nào các nút trên mạng Bitcoin (được gọi là những thợ mỏ/đào) được xác thực, các giao dịch được đồng ý thỏa thuận lẫn nhau, nhà điều hành Bitcoin blockchain có thẩm quyền nắm cái giao dịch chính được thiết lập cho những ai đã sở hữu những gì [10].

Hình 1. Mỗi khối trong chuỗi danh sách của những giao dịch và một hash của khối phía trước. Ngoại trừ khối đầu tiên của chuỗi (không nằm trong hình), được gọi là khối gốc, là phổ biến cho tất cả các con (clients) trong một mạng blockchain mà không có gốc (parent)

Tuy nhiên, một blockchain có thể vẫn duy trì ổn định và không cần thiết phải có tiền điện tử. Blockchain có thể được xem như một bản ghi trong hồ sơ được đánh dấu bằng khối thời gian. Mỗi khối được đánh dấu bởi hàm hash mật mã của nó. Mỗi khối có liên hệ (tham chiếu) tới hàm hash của khối trước đó. Điều này thiết lập một liên kết giữa các khối, vì thế tạo ra một chuỗi của khối, hoặc là blockchain được mô tả như Hình 1. Bất kỳ nút (node) có quyền truy cập vào danh sách, danh sách liên kết ngược của các khối có thể đọc nó và đưa ra các trạng thái của dữ liệu là gì mà có thể trao đổi trên cùng mạng [10].

Chúng ta sẽ hiểu rõ hơn blockchain hoạt động như thế nào, khi ta phân tích một mạng blockchain vận hành như thế nào. Đó là một tập hợp các nút (nodes/clients) vận hành trên cùng một blockchain thông qua bản sao của mỗi nút được giữ lại. Một nút thường có thể hoạt động như là một điểm đầu vào cho một vài người dùng blockchain khác nhau, để đơn giản, ta giả sử rằng mỗi người dùng giao dịch trên cùng một mạng thông qua nút chính nó. Những nút này là một dạng của mạng ngang hàng (peer-

to-peer network) khi:

- Những người dùng tương tác với blockchain thông qua một cặp khóa riêng biệt/ chung. Chúng sử dụng khóa riêng biệt để đăng nhập vào giao dịch, và chúng có thể truy cập vào mạng thông qua khóa chung. Việc sử dụng mật mã bất đối xứng mang lại tính xác thực, toàn vẹn và không lặp lại trong cùng mạng. Mỗi giao dịch đã ký được phát đi bởi một nút người dùng đến nút ngang hàng của nó.

- Những nút ngang hàng lân cận đảm bảo giao dịch đầu vào là hiệu lực trước khi chuyển tiếp thêm nữa; giao dịch không hợp lệ bị loại bỏ. Cuối cùng, giao dịch này trải rộng trên toàn bộ mạng.

- Những giao dịch được đã được thu thập và xác thực bởi mạng sử dụng quy trình ở trên trong khoảng thời gian thỏa thuận, được đặt và đóng gói trong một khối xác định được đánh dấu thời gian. Đây là một quy trình được gọi là đào/khai thác (mining). Nút đào sẽ truyền thông tin khối này trở lại mạng.

- Các nút xác định các khối được đề xuất (a) chứa các giao dịch hợp lệ và (b) liên hệ thông qua với các hàm

hash khối chính xác trước đó trên chuỗi của chúng. Nếu đó là trường hợp chính xác, chúng sẽ thêm khối vào chuỗi của chúng, và áp dụng các giao dịch mà chứa nội dung để cập nhật thế giới quan của chúng vào chuỗi. Nếu đó không phải là trường hợp chính xác, khối đề xuất sẽ bị loại bỏ. Điều này đánh dấu sự kết thúc của một vòng. Khi mỗi nút trong mạng theo các bước được liệt kê ở trên, blockchain được chia sẻ, nó hoạt động dựa trên bản ghi được xác thực và đánh dấu thời gian của hoạt động của mạng [10].

Tiếp cận sự đồng thuận trên mạng

Các nút cần sự đồng ý trên các giao dịch và thứ tự được liệt kê trên khối mới được khai thác. Nếu không, các bản sao riêng biệt của blockchain sẽ bị phân tán và kết thúc; các nút sẽ có cái nội dung khác nhau và sẽ không còn tồn tại để duy trì tính thẩm quyền xác thực của một mạng. Một cơ chế đồng thuận phân tán là cần thiết cho mọi mạng blockchain. Cơ chế đồng thuận phân tán phụ thuộc vào loại mạng blockchain và véc tơ truy cập có thể đáp ứng được sự hoạt động của mạng. Ở một kịch

¹ Một hàm hash là hàm có thể được dùng để ánh xạ dữ liệu của bất kỳ kích thước lên trên dữ liệu có kích thước cố định [11].

² Cho dù hàm hash được tạo ra thông qua các nội dung của khối hoặc là tiêu đề của nó, ví dụ như trường hợp của Bitcoin, là một chọn lựa thiết kế.

bản lý tưởng, tất cả cá nút đang xác thực sẽ được xem xét theo thứ tự giao dịch cho khối tiếp theo. Trong một mạng mở mà mọi người có thể tham gia vào mạng điều này có thể là một thảm họa bởi vì sự tấn công Sybil [12]: một thực thể đơn có thể tham gia với nhiều định danh, lấy được nhiều nội dung khác nhau, và vì thế sự ảnh hưởng lên mạng để tăng tính hấp dẫn của thực thể này. Nói cách khác, thiếu số thực thể có thể nắm quyền kiểm soát của mạng.

Một số thuật toán có thể được sử dụng để giải quyết những vấn đề thường gặp trong một mạng blockchain. Điều này tạo ra sự đồng thuận để đạt được các thứ tự chính xác trong mạng blockchain như proof-of-stack (PoS) [8]; thực hành dung sai lỗi Byzantine (PBFT) [13]; thuật toán đồng thuận Ripple [14]; và thuật toán đa dạng khai thác [15]. Ngoài ra, còn một số thuật toán khác không được đề cập trong bài viết này.

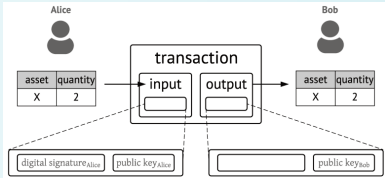
Chuyển dịch tài sản số trên Blockchain

Để chỉ ra một chuyển dịch tài sản hoạt động như thế nào, chúng ta xem xét một ví dụ đơn giản từ ngân hàng thể giới. Tưởng tượng rằng cơ sở

dữ liệu của một ngân hàng theo dõi số dư tổng hợp của từng khách hàng. Cơ bản là chúng ta nhìn vào một bảng với 3 cột “loại tài sản”, “chủ sở hữu” và “số lượng”. Ví dụ, một hàng trong bảng với “USD”, “Alice”, “10” xác định Alice có \$10 được ký gửi trong ngân hàng. Bob có một tài khoản cùng ngân hàng với \$0 trong tài khoản. Khi Alice chuyển \$2 cho tài khoản Bob, hàng “số lượng” USD/Alice (loại tài sản/chủ sở hữu) được cập nhật \$8, và hàng USD/Bob bây giờ có \$2. Một tài sản (\$2 USD) hay đúng hơn đó là đại diện số của tài sản này, được chuyển giữa 2 thực thể thông qua sự chuyển đổi của những hàng chính xác trong cơ sở dữ liệu.

Việc chuyển tài sản mã hóa số có thể đạt được một cách dễ dàng và có thể kiểm chứng bằng mật mã sử dụng một mạng blockchain mà sử dụng mô hình giao dịch Bitcoin. Mỗi hàng chứa các trường giống nhau như là ví dụ ngân hàng ở trên, với trường “chủ sở hữu” khác nhau bây giờ được nắm bắt bởi khóa chung của người dùng được cho phép hiệu chỉnh hàng. Giả sử rằng dữ liệu chỉ ra rằng Alice sở hữu 10 đơn vị tài sản X. Điều này, một hàng trong cơ sở dữ liệu,

mang mã khóa chung Alice trong cột “chủ sở hữu” và giá trị X và “10” trong cột “kiểu tài sản” và “số lượng” tương ứng. Giả sử, Alice biết khóa chung của Bob. Bằng cách nào Alice chuyển 2 đơn vị X đến Bob? Alice ký một giao dịch có thể được xác định bằng hàng của Alice, giảm giá trị X xuống 2, và tạo ra hàng mới, người “chủ sở hữu” được xác định khóa

Hình 2. Mô hình giao dịch chuyển tài sản từ Alice đến Bob. Alice ký đầu vào, và tạo ra một khóa đầu ra chống lại khóa chung của Bob, chỉ có Bob mới có thể sử dụng nó

chung của Bob, và người sở hữu các trường “loại tài sản” và “giá trị” là “X” và “2” tương ứng.

Blockchain và IoT

Hãy xem xét các thiết lập sau để hiểu được cách thức hoạt động của blockchain trong IoT. Tất cả các thiết bị IoT của một nhà sản xuất hoạt động trên cùng mạng blockchain giống nhau. Nhà sản xuất ứng dụng hợp đồng thông minh cho phép chúng lưu trữ hàm hash của bản cập nhật mới nhất trên mạng. Hơn thế nữa, một mạng blockchain nơi tiền điện tử có thể trao đổi cung cấp một lớp tiền tệ thuận tiện

³ Tùy thuộc vào việc triển khai, địa chỉ có thể là khóa chung chính nó hoặc (thông thường) là hàm hash của nó.

và mở đường cho thị trường giao dịch giữa thiết bị và dịch vụ. Cùng dịch vụ như vậy, trong lĩnh vực năng lượng sự tích hợp của IoT vào trong blockchain cho phép mạng thị trường ngang hàng nơi máy móc có thể mua và bán năng lượng tự động, theo tiêu chí do người dùng định nghĩa.

Sự hữu dụng của blockchain trong việc thiết lập IoT không chỉ dừng lại ở đó. Việc xem xét ví dụ chuỗi cung cấp điển hình được sử dụng để làm nổi bật giá trị của blockchain: một thùng chứa hàng hóa rời khỏi nhà sản xuất (điểm A), được vận chuyển thông qua đường sắt đến cảng lân cận (điểm B), sau đó được chở đến cảng đến (điểm C), được vận chuyển trở lại đến cơ sở của nhà phân phối (điểm D), cho đến khi nó cuối cùng đưa đến khu vực bán lẻ (điểm E). Quá trình này liên quan đến một vài bên liên hệ và kiểm tra suốt quá trình đường đi của hàng hóa, được mô tả như ở Hình 3a. Mỗi bên nắm giữ thường duy trì cơ sở dữ liệu riêng của họ để theo dõi việc truy cập, mà họ cập nhật dựa trên đầu vào từ các bên khác trong chuỗi. Một mạng blockchain mặc dù được cài đặt theo dõi truy cập này sẽ có một cơ sở dữ liệu chia sẻ theo dõi nơi mà cập nhật đầu

vào với tính xác thực bằng mật mã, được truyền tự động dọc theo mạng và tạo ra một dấu vết kiểm toán của thông tin. Ví dụ như Hình 3b, khi người chuyển hàng đến cảng đích, chúng gửi một thông tin đã ký cho một hợp đồng thông minh đã được xác nhận và đồng ý trước cho phép mọi người trên chuỗi biết rằng thùng chứa hàng bây giờ ở điểm C. Vì thế giao dịch được ký, nó tạo ra một biên nhận có thể kiểm chứng của công ty vận chuyển tuyên bố rằng thùng hàng đã đến cảng đích.

Cần nhắc việc triển khai

Trong phần này một vài vấn đề được nhận định có thể xảy ra khi các nhà sản xuất IoT thử nghiệm thêm blockchain và có những thiết bị của họ tham gia vào một mạng blockchain. Ta sẽ đánh giá tích để vượt qua những vấn đề này, hoặc làm nổi bật lên những công việc đang làm và đã xong để giải quyết chúng nơi mà có thể áp dụng. So với cơ sở dữ liệu tập trung được cấu hình đúng, một giải pháp blockchain thường sẽ

hoạt động kém hơn, dẫn đến dung lượng xử lý giao dịch thấp hơn và độ trễ cao hơn.

Trong một blockchain, mỗi nút thực hiện cùng một tác vụ và không có chỗ cho việc thực thi tác vụ song song, tức là không có sự chia sẻ. Một vài vấn đề được chỉ ra dưới đây tạo ra các giải pháp để việc triển khai thử nghiệm blockchain cho một mạng IoT như là: i) duy trì tính riêng tư trong blockchain là một vấn đề khá phức tạp; ii) một vấn đề khác được xem xét khi triển khai trong một mạng blockchain là đang quyết định (hoặc đang kiểm tra) tập khai thác/đào.

Kết luận

Bài viết đã trình bày, sự kết hợp của blockchain và IoT có thể là bước đi mạnh mẽ. Blockchain cung cấp cho người dùng các hệ thống ngang hàng phân tán thực sự linh hoạt và khả năng tương tác ngang hàng một cách đáng tin cậy, có thể kiểm tra và điều khiển được. Các thiết bị trong hệ sinh thái IoT là những điểm thực tế chính tương tác với thế giới vật lý thực. Khi tất cả chúng được kết nối và kết hợp, sẽ tự động hóa các quy trình công việc theo những cách mới ít tốn thời gian, mới và độc đáo, đạt độ chính xác cao và được xác thực bằng mật mã, cũng như

là tiết kiệm đáng kể về chi phí và thời gian cho các quá trình này. Việc tích hợp blockchain vào IoT sẽ tạo ra sự biến động đáng kể cho các ngành công nghiệp, cung cấp và mang lại các mô hình kinh doanh mới cho các ngành dịch vụ. Ngoài ra sự kết hợp giữa công nghệ blockchain và hệ thống IoT cũng sẽ đáp ứng được những yêu cầu ngày càng phức tạp của cách mạng công nghiệp 4.0 trong tương lai. Thông qua bài viết, mang lại cho người đọc một cái nhìn tổng thể về blockchain ứng dụng trong IoT và sự hoạt động của nó mang lại hiệu quả như thế nào trong các mô hình thực tế.

2. Tài liệu tham khảo

[1] J. Kelly and A. Williams. (2016). *Forty Big Banks Test Blockchain-Based Bond Trading System*. [Online]. Available: <http://www.nytimes.com/reuters/2016/03/02/business/02reuters-bankingblockchain-bonds.html>.

[2] I. Kar. (2016). *Estonian Citizens Will Soon Have the World's Most Hack-Proof Health-Care Records*. [Online]. Available: <http://qz.com/628889/this-eastern-european-country-is-moving-its-health-recordsto-the-blockchain/>.

[3] W. Suberg. (2015).

Factom's Latest Partnership Takes on US Healthcare. [Online]. Available: <http://cointelegraph.com/news/factoms-latest-partnership-takes-on-us-healthcare>.

[4] S. Lacey. (2016). *The Energy Blockchain: How Bitcoin Could be a Catalyst for the Distributed Grid*. [Online]. Available: <http://www.greentechmedia.com/articles/read/the-energy-blockchain-could-bitcoin-be-a-catalyst-forthe-distributed-grid>.

[5] D. Oparah. (2016). *3 Ways That the Blockchain Will Change the Real Estate Market*. [Online]. Available: <http://techcrunch.com/2016/02/06/3-ways-that-blockchain-will-change-the-real-estate-market/>

[6] A. Mizrahi. (2015). *A Blockchain-Based Property Ownership Recording System*. [Online]. Available: <http://chromaway.com/papers/A-blockchainbased-property-registry.pdf>.

[7] M. Walport, "Distributed ledger technology: beyond block chain," U.K. Government Office Sci., London, U.K., Tech. Rep., Jan. 2016. [Online]. Available: <https://www.gov.uk/government/publications/distributed-ledger-technology-blackett-review>.

[8] S. Nakamoto. (2008). *Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System*. [Online]. Available: <https://bitcoin.org/bitcoin.pdf>.

<https://bitcoin.org/bitcoin.pdf>.

[9] Double-Spending—Bitcoin Wiki, accessed on Mar. 15, 2016. [Online]. Available: <https://en.bitcoin.it/wiki/Double-spending>.

[10] Eris Industries Documentation—Blockchains, accessed on Mar. 15, 2016. [Online]. Available: <https://docs.erisindustries.com/explainers/blockchains/>.

[11] Wikipeda, "Hash function", accessed on July 1st, 2019. [Online]. Available: https://en.wikipedia.org/wiki/Hash_function.

[12] J. R. Douceur, "The Sybil attack," in *Peer-to-Peer Systems (Lecture Notes in Computer Science)*. Berlin, Germany: Springer, Mar. 2002, pp. 251–260. [Online]. Available: http://link.springer.com/chapter/10.1007/3-540-45748-8_24.

[13] M. Castro and B. Liskov, "Practical Byzantine fault tolerance," in *Proc. OSDI*, vol. 99. 1999, pp. 173–186.

[14] Ripple, accessed on Mar. 15, 2016. [Online]. Available: <https://ripple.com/>.

[15] G. Greenspan. (2015). *MultiChain Private Blockchain—White Paper*. [Online]. Available: <http://www.multichain.com/white-paper/>.

[16] TransActive Grid, accessed on Mar. 15, 2016. [Online]. Available: <http://transactivegrid.net/>.

VẬN DỤNG NHỮNG NGHIÊN CỨU VỀ BẢN SẮC VĂN HÓA VÙNG ĐẤT NAM BỘ CỦA SƠN NAM TRONG XÂY DỰNG VĂN HOÁ VÀ LỐI SỐNG ĐÔ THỊ Ở BÌNH DƯƠNG HIỆN NAY

TS Nguyễn Hoàng Huế, Đại học Thủ Dầu Một

Nhà văn, nhà biên khảo Sơn Nam tên thật là Phạm Minh Tây (1926 – 2008), sinh ra tại vùng U Minh Hạ thuộc huyện An Biên, Rạch Giá, tỉnh Kiên Giang và sống, sáng tác tại thành phố Hồ Chí Minh. Ông là nhà văn có biệt tài viết về vùng đất, con người Nam Bộ. Sơn Nam có hơn 44 đầu sách, trong đó nhiều tập khảo cứu quý giá ở Nam Bộ như: Đất Gia Định Xưa, Chuyện xưa tích cũ, Tìm hiểu đất Hậu Giang, Nguyễn Trung Trực - người anh hùng dân chài; cùng hơn 400 truyện ngắn, hàng chục tiểu thuyết và truyện vừa, 20 biên khảo về Nam bộ, đất và người đã được in nhiều năm nay.

Bạn đọc ở miền nam quen gọi là ông nhà văn hóa, Nhà Nam bộ học, một cuốn từ điển sống về Nam Bộ đầy chân chất, hiền lành và tính cách khoa học như thuở đất trời Nam Bộ trong Hương rừng Cà Mau trước năm 1961. Ông là người nghiên cứu, khảo cứu có nhiều công trình văn hóa, địa chí về Nam bộ,

để lại dấu ấn sâu nặng trong lòng công chúng [2, tr4].

Những nghiên cứu của nhà văn, nhà biên khảo Sơn Nam về bản sắc văn hóa vùng đất Nam bộ không chỉ là những tác phẩm có giá trị văn chương và khảo cứu mà còn có ý nghĩa rất quan trọng cả về lý luận và thực tiễn trong quá trình công nghiệp hóa, đô thị hóa ở Nam bộ nói chung và tỉnh Bình Dương nói riêng. Trong phạm vi bài viết này, chúng tôi khái quát những nội dung nổi bật về cảm quan văn hóa vùng đất Nam bộ trong sáng tác của Sơn Nam, từ đó liên hệ vận dụng, phát huy những giá trị đó trong quá trình xây dựng văn hoá và lối sống đô thị ở Bình Dương hiện nay.

1. Khái quát về cảm quan văn hóa vùng đất Nam Bộ trong sáng tác của Sơn Nam

Được mệnh danh là nhà văn của vùng đất Nam bộ, những tác phẩm của Sơn Nam luôn phản ánh đời sống chất phác về con người nơi đây. Nếp văn hóa thấm đẫm trong

máu đã làm nên một nhà văn giản dị, dễ gần nhưng cương trực. Không dừng lại ở vốn kiến thức sẵn có, tích lũy qua sách vở, Sơn Nam còn tự tra cứu, tìm tư liệu và trải nghiệm thực tế qua những bước chân rong ruổi từ vùng quê Miệt Thứ của ông đến tận Sài Gòn đô thị và nhiều vùng đất khác.

Theo nghiên cứu của tác giả Lê Thị Ngân Trang trong công trình “Cảm quan văn hóa trong sáng tác của Sơn Nam” trên Tạp chí VHNT số 377, 11/2015, có thể nhận thấy một số nét đặc trưng văn hóa vùng đất và con người Nam Bộ trên những nội dung chủ yếu sau đây:

- Văn hóa ứng xử: Tác phẩm của Sơn Nam cung cấp cho người đọc những kiến thức về văn hóa ứng xử của người bình dân Nam bộ. Đó là cách cư xử giữa con người với thiên nhiên, con người với con người. Văn hóa ứng xử thể hiện trong ngôn ngữ, giọng điệu, nét mặt, cử chỉ, hành động...

Tác phẩm của Sơn Nam cung cấp cho người đọc

những kiến thức về văn hóa ứng xử của người bình dân Nam bộ. Đó là cách cư xử giữa con người với thiên nhiên, con người với con người. Văn hóa ứng xử thể hiện trong ngôn ngữ, giọng điệu, nét mặt, cử chỉ, hành động... Trải qua một quá trình đấu tranh sinh tồn gian nan, bèn bi, họ đã hình thành nên một mối quan hệ gắn bó thân thiết giữa con người với con người, con người với thiên nhiên. Họ sống gần gũi với thiên nhiên và thuận theo lẽ tự nhiên để có cuộc sống bình yên, chan hòa tình cảm.

Trong văn hóa ứng xử của con người với thiên nhiên, cư dân Nam bộ là những người khần hoang phải tìm phương cách để thích ứng với môi trường thiên nhiên khắc nghiệt. Đồng thời, người dân Nam Bộ tìm cách chinh phục thiên nhiên, buộc thiên nhiên phục vụ con người. Người dân Nam bộ sống nhờ vào thiên nhiên nên có mối quan hệ mật thiết với chim muông, cây cỏ, sông nước...

Trong văn hóa ứng xử giữa con người với con người, cung cách của người Nam bộ có sự thống nhất trong đa dạng. Nét chung của họ là bộc trực, thẳng thắn, nghĩ sao nói vậy, kiệm lời, không hoa hòe, giả tạo, không quá quy lụy... Tính hiếu khách, phóng khoáng, rộng

lượng là đặc trưng tính cách của người miền Nam. Khi có khách, họ sẵn sàng đón tiếp chu đáo.

- Văn hóa tín ngưỡng: Trong quá trình đi mở cõi, những người đến miền Nam đều mang theo tôn giáo, tín ngưỡng, lâu dần những tôn giáo, tín ngưỡng ấy được dung hòa trên vùng đất mới. Họ là những người ít học, đa số không thấm nhuần các triết lý tôn giáo, tin tất cả thần thánh. Họ dung nạp rất nhiều văn hóa tín ngưỡng của người Việt, người Hoa, người Khmer... Niềm tin của họ chất phác và hồn nhiên.

- Văn hóa nghệ thuật: Sống trên một vùng đất được thiên nhiên ưu đãi, người dân Nam bộ không lo lắng nhiều về vấn đề cơm áo. Cái nghèo của họ là cái nghèo phong lưu, thời gian nhàn rỗi nhiều, ăn chơi thỏa sức. Một số vùng đất đai phì nhiêu, không cần bón phân, mần mùa lúa, đến mùa dưa hấu trồng ngay trên ruộng. Một vốn bốn lời nên họ tha hồ ăn xài suốt tháng giêng cờ bạc, đờn ca vọng cổ lai rai đến lúc tháng ba sa mưa. Hát hò trở thành một hình thức vui chơi giải trí những lúc nhàn, cốt để khuây khỏa nỗi nhớ nhà. Ở đây, có nhiều hình thức sinh hoạt văn nghệ, nhưng phổ biến nhất là ca vọng cổ, hát huê tình, hát bội, hát cải lương... [5].

Bên cạnh đó, qua những sáng tác của Sơn Nam, chúng ta cũng có những hiểu biết rất phong phú về văn hóa vật thể và văn hóa phi vật thể của vùng đất và con người Nam bộ. Văn hóa vật thể ở đây gồm: Văn hóa mưu sinh, ẩm thực, trang phục, cư trú, giao thông... Còn văn hóa phi vật thể là tổ chức cộng đồng, tín ngưỡng, phong tục, lễ hội, nghệ thuật. Tất cả cho thấy nhà văn Sơn Nam tận lực trong việc ghi nhận và phổ biến nét đẹp trên nhiều phương diện của người miền Nam. Chúng không chỉ mang giá trị văn học mà còn mang giá trị văn hóa, với các phong tục tập quán, lời ăn tiếng nói được phản ánh chân thực, độc đáo.

2. Những yêu cầu đặt ra trong quá trình xây dựng văn hoá và lối sống đô thị ở bình dương hiện nay

Cùng với cả nước, Bình Dương đang bước vào thời kỳ công nghiệp hoá, hiện đại hoá, hội nhập kinh tế. Trước các tác động của tiến trình toàn cầu hoá, tốc độ đô thị hoá đang diễn ra khá nhanh, làm biến đổi bộ mặt kinh tế - xã hội của tỉnh, trong tiến trình đó, văn hoá và lối sống đô thị ở Bình Dương đang có những thay đổi theo hướng hiện đại.

Trong quá trình phát

triển và hội nhập kinh tế của tỉnh Bình Dương, việc xây dựng và phát huy văn hóa và lối sống đô thị trở thành một trong những nội dung cơ bản của sự nghiệp xây dựng và phát triển của địa phương, góp phần xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc. Đúng như Đảng ta đã xác định văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu vừa là động lực thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội.

Văn hóa đô thị có thể hiểu là tổng thể các giá trị vật chất, tinh thần và cả các hoạt động văn hóa nhằm tôn vinh, làm sản sinh, truyền bá và thực hành các giá trị chân, thiện, mỹ, nhằm làm giàu tính người trong đời sống đô thị. Văn hóa đô thị là một thực thể tồn tại khách quan trong mối quan hệ với đời sống thành thị, nó bao hàm các yếu tố văn hóa tĩnh (sản phẩm văn hóa vật thể, các thiết chế văn hóa...) và các yếu tố văn hóa động (bao gồm cách thức sản xuất, hình thức sinh hoạt văn hóa của cư dân đô thị) như phong tục tập quán, lễ hội, sinh hoạt tôn giáo, tín ngưỡng, các hoạt động khoa học, giáo dục, văn hóa, thể thao,... Và thông qua các phương thức sinh hoạt cùng với những biểu hiện của nó mà chúng ta có thể xác định lối sống, nếp sống của các

giai tầng cư dân đô thị.

Văn hoá đô thị chủ yếu là sự tập trung số đông dân cư phi nông nghiệp, quan hệ cư trú - ứng xử có kết cấu giản đơn hơn ở nông thôn: gia đình - đường phố - xã hội. Ở nông thôn quan hệ cư trú kết cấu phức tạp hơn, theo kiểu: gia đình - dòng họ - làng xóm, láng giềng - xã hội. Điều này có nghĩa: người dân ở thành thị khi bước chân ra khỏi nhà đã hoà mình với xã hội còn ở nông thôn để hoà mình vào xã hội mỗi cá nhân phải trải qua tuần tự các kết cấu ứng xử giao tiếp đặc trưng của nó. Ngoài quan hệ gia đình, dòng tộc, hàng xóm người dân ở đô thị còn có nhiều mối quan hệ khác như quan hệ đồng nghiệp, đồng hương, đối tác... Văn hoá ứng xử của người dân đô thị có phần thiên về quan hệ trên cơ sở luật pháp và thị trường nhiều hơn, mang đậm văn hóa, xã hội công dân hơn.

Tuy vậy, văn hóa đô thị có mối quan hệ mật thiết với văn hóa nông thôn, nó được hình thành trên cơ sở văn hóa nông thôn trong quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa, hội nhập và phát triển. Xét ở bình diện chung, nếu văn hóa nông thôn gắn liền với nông dân, nông nghiệp thì văn hóa đô thị gắn liền với công nghiệp, công nhân và đội ngũ trí thức. Bởi vậy, văn

hóa nông thôn thường in đậm nét truyền thống văn hóa dân tộc còn văn hóa đô thị lại in đậm yếu tố hiện đại của nền văn hóa dân tộc. Văn hóa đô thị có mối quan hệ hữu cơ với sự phát triển chung của kinh tế - xã hội đô thị, nó bị tác động, chi phối, ảnh hưởng của kinh tế thành thị. Cho nên, tùy thuộc vào sự chuyển dịch cơ cấu kinh tế mà các phương thức sinh hoạt văn hóa và sự biểu hiện của nó cũng có sự phát triển tương ứng.

Đặc trưng của văn hoá đô thị là sự tập trung dân cư phi nông nghiệp, hình thành những quần thể kiến trúc theo kiểu bàn cờ, với quan hệ cư trú - ứng xử kết cấu giản đơn hơn ở nông thôn rất nhiều đó là: Gia đình - đường phố - xã hội. Nhu cầu tiêu dùng của người đô thị thường cao hơn, đa dạng hơn và hướng tới sự khá giả. Vì vậy, dịch vụ công không thể thiếu đối với cư dân đô thị. Đây có thể được xem như là một nét văn hoá đô thị. Hơn nữa, người dân đô thị ngày càng chú trọng đến chất lượng các loại hình dịch vụ văn hoá, có nhiều điều kiện để chọn lựa cách thức hưởng thụ giá trị văn hoá khác nhau. Trong tổ chức đời sống văn hoá, cộng đồng cư dân đô thị đã cơ bản khắc phục được tác phong sản xuất nhỏ, trì trệ, luộm thuộm,

manh mún; hình thành nên tác phong công nghiệp hiện đại; xây dựng được ý thức chấp hành pháp luật, ý thức công dân và ý thức cá nhân.

Một trong những đặc trưng nổi bật nếu so sánh với văn hóa nông thôn, thì văn hóa đô thị là một thực thể văn hóa phức hợp có tính biến đổi cao, nhất là ở đô thị hiện đại.

Rõ ràng, việc xây dựng văn hóa đô thị sẽ góp phần quan trọng cho sự phát triển văn hóa xã hội đất nước nói chung và các đô thị nói riêng được bền vững.

Quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa đã tác động mạnh mẽ đến văn hóa truyền thống ở Bình Dương, đưa đến những biến đổi của các giá trị văn hóa truyền thống và hình thành một số giá trị văn hóa mới gắn liền với văn hóa và lối sống đô thị của con người nơi đây. Vấn đề đặt ra là phải bảo tồn và phát huy những giá trị của văn hóa truyền thống cũng như xây dựng văn hóa và lối sống đô thị phù hợp của con người Bình Dương đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững của Bình Dương trong quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa.

3. Vận dụng những nghiên cứu về bản sắc văn hóa vùng đất Nam bộ của

Sơn Nam trong xây dựng văn hóa và lối sống đô thị ở Bình Dương hiện nay

Trước những thách thức về kinh tế và văn hóa đối với những giá trị văn hóa truyền thống của người Nam bộ nói chung và Bình Dương nói riêng, để bảo tồn và phát huy những giá trị văn hóa truyền thống đồng thời xây dựng văn hóa và lối sống đô thị phù hợp, thiết nghĩ những giá trị văn hóa vùng đất Nam Bộ trong sáng tác của Sơn Nam có ý nghĩa lý luận và thực tiễn để vận dụng và phát huy trong bối cảnh hiện nay. Để làm được điều đó, theo chúng tôi các cơ quan có thẩm quyền cần phải lưu tâm giải quyết cho được một số vấn đề cơ bản:

- Phải sớm hoàn chỉnh quy hoạch chi tiết về bảo tồn, tôn tạo các di tích văn hóa, lịch sử và môi trường cảnh quan của các đô thị.

- Gắn việc tu bổ di tích với giải tỏa dân cư, chuyển đổi chức năng, điều chỉnh lại một số vùng dân cư chưa phù hợp nhằm khai thác tốt các dịch vụ phục vụ du lịch, hướng người dân đi vào các hoạt động sản xuất, các hoạt động dịch vụ du lịch có chất lượng cao, các trung tâm sản xuất và các trung tâm du lịch...

- Có chính sách định rõ những việc khuyến khích nên làm, những việc ngăn không cho làm, có những khuyến cáo để các tổ chức kinh tế, xã hội và nhân dân hiểu rõ định hướng quy hoạch phát triển của các đô thị để bản thân những tổ chức và từng người dân tự giác thực hiện, xử lý ngay từ đầu đối với những trường hợp vi phạm.

- Việc bảo tồn các loại hình văn hóa phi vật thể không phải chỉ dựa vào trí tuệ một cá nhân, một tập thể, cũng không phải là công việc một sớm một chiều, mà phải có sự nỗ lực của các nhà khoa học, các nghệ nhân, nghệ sĩ, các nhà quản lý và của tất cả mọi người.

Để giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa của con người Nam bộ nói chung và người Bình Dương nói riêng, đồng thời xây dựng được văn hóa và lối sống đô thị của người dân Bình Dương, thực hiện sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế, các cấp chính quyền cần tiến hành đồng bộ các giải pháp sau đây:

Một là: Quy hoạch bền vững nên được ưu tiên đi trước một bước để định hướng và đảm bảo tính đồng bộ trong quá trình xây dựng phát triển cũng như cải tạo

chính trang đô thị của Bình Dương. Quy hoạch bền vững phải là quy hoạch đúng mức bao gồm tiêu dùng đúng mức, sử dụng nguồn tài nguyên đúng mức, khai thác sử dụng cảnh quan thiên nhiên đi đôi với bảo vệ cảnh quan thiên nhiên, điều chỉnh quy mô dân số và mật độ dân số thích hợp.

Hai là: Tiếp tục nghiên cứu, điều chỉnh quy hoạch tổng thể phát triển đô thị đến 2030 và các năm tiếp theo phù hợp với trình độ phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh. Phát triển đô thị phải coi trọng bảo tồn và tôn tạo các di tích lịch sử, văn hoá, các công trình kiến trúc và danh lam thắng cảnh, phát triển đô thị theo kiến trúc hiện đại kết hợp với kiến trúc truyền thống.

Ba là: Nâng cao vai trò của các cấp chính quyền trong việc đề ra chiến lược xây dựng đời sống văn hoá đô thị. Phải tạo ra được các thiết chế văn hoá - thông tin của các cơ quan nhà nước và xã hội trong một không gian văn hoá hợp lý. Tập trung đầu tư xây dựng hơn nữa để hoàn chỉnh các công trình văn hóa theo hướng hiện đại, có quy mô tương ứng với sự phát triển của xã hội và trở thành những điểm nhấn trong kiến trúc đô thị như: Các trung tâm Văn hóa,

thông tin, triển lãm; Bảo tàng, thư viện, tượng đài, di tích; Trung tâm thể thao, nhà thi đấu; công viên, vườn hoa....

Bốn là: Tổ chức và quản lý chặt chẽ các hoạt động văn hoá, dịch vụ văn hoá, chú trọng công tác phòng ngừa, đấu tranh kiên quyết với các tệ nạn xã hội và những hiện tượng tiêu cực, ngăn chặn và đẩy lùi các sản phẩm văn hoá độc hại nhất là các loại hình kinh doanh như văn hoá phẩm băng đĩa, Internet nhằm lành mạnh hoá môi trường văn hoá... Đẩy mạnh đấu tranh trên mặt trận tư tưởng, văn hoá, kiên quyết phản bác các luận điệu sai trái phản cách mạng thực hiện âm mưu “diễn biến hoà bình” của các thế lực thù địch.

Năm là: Tăng cường công tác truyền thông, tuyên truyền, vận động, để nâng cao nhận thức về thực hiện Nghị quyết của Đảng và pháp luật của Nhà nước về hoạt động văn hoá nhất là giáo dục tư tưởng, đạo đức, lối sống, nếp sống văn minh đô thị, phát huy tính cần cù sáng tạo, tinh thần hiếu học, tinh thần thi đua yêu nước trong nhân dân, đặc biệt là thế hệ trẻ nhằm nâng cao nguồn lực lao động, với tác phong công nghiệp, có đầy đủ năng lực, trí tuệ để đáp

ứng nhu cầu phát triển của tỉnh Bình Dương.

Tóm lại, dưới tác động của quá trình công nghiệp hoá, hiện đại hoá và hội nhập quốc tế đang diễn ra mạnh mẽ, đã dẫn đến sự biến đổi sâu sắc về đời sống, lối sống văn hóa của cư dân đô thị ở Bình Dương. Mặt khác, trong điều kiện hội nhập quốc tế, sự liên kết và hợp tác phát triển kinh tế của Bình Dương ngày càng được đẩy mạnh đã trở thành điểm đến hấp dẫn của nhiều nhà đầu tư, các chuyên gia nước ngoài, người lao động, học sinh, sinh viên đến sinh sống, học tập và làm việc đã tạo cho bức tranh văn hóa của Bình Dương trở nên sinh động và đa dạng.

Trong quá trình này, Bình Dương cũng phải “vươn vai” cùng với khu vực cũng như cả nước để tăng tốc phát triển. Phát triển gắn với việc bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa truyền thống, phát huy giá trị của một tỉnh công nghiệp phát triển trong vùng kinh tế trọng điểm phía Nam.

Từ những yêu cầu của quá trình hội nhập và phát triển, việc chúng ta trân trọng và phát huy những giá trị văn hóa truyền thống có một ý nghĩa hết sức quan trọng để Bình Dương, Nam bộ và cả nước “hội nhập” mà không

“hòa tan”. Những nghiên cứu về bản sắc văn hóa vùng đất Nam Bộ trong đó có vùng đất và con người Bình Dương của Sơn Nam thật sự có ý nghĩa để chúng ta vận dụng và phát huy trong xây dựng văn hoá và lối sống đô thị hiện nay. Chính những di sản sáng tác, biên khảo biên soạn của nhà văn Sơn Nam là nguồn tư liệu quan trọng để chúng ta vận dụng vào quá trình xây dựng văn hoá và lối sống đô thị ở tỉnh Bình Dương cho phù hợp với xu thế phát triển, phát huy được những mặt mạnh và khắc phục những hạn chế để người dân Bình Dương nâng

cao được đời sống kinh tế, văn hoá - xã hội mà vẫn giữ được nét đẹp của “người Bình Dương”.

Tài liệu tham khảo

1. Phạm Vũ Dũng (1999), *Nhận diện mấy vấn đề văn hoá, Nxb Văn hoá thông tin, Hà Nội.*

2. Phạm Hà (2011), *Sơn Nam - Nhà Nam Bộ học, Báo Nhân dân, ngày 25/07.*

3. Ngô Minh Sang. 2012. *Biến đổi đời sống văn hoá Bình Dương từ góc nhìn đương đại, Thông tin sử học Bình Dương.*

4. Võ Văn Thành (2013), *Văn hóa Nam Bộ qua cái nhìn của Sơn Nam, Nxb Trẻ, Hà Nội.*

5. Lê Thị Ngân Trang (2015), *Cảm quan văn hóa trong sáng tác của Sơn Nam, Tạp chí VHNT số 377, tháng 11/2015.*

6. Thanh Trung (2012), *Những biến đổi của các giá trị văn hóa truyền thống dưới tác động của công nghiệp hóa, hiện đại hóa ở tỉnh Bình Dương – Thực trạng và giải pháp, Trang tin Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Bình Dương, ngày 26/06/2012.*

7. Nguyễn Hữu Từ (2015), *“Bình Dương vững bước trên con đường đổi mới, thực hiện công nghiệp hóa, đô thị hóa”, báo Bình Dương, số ra ngày 26/03/2015 và 28/03/2015.*

QUY ĐỊNH MỚI VỀ XỬ PHẠT HÀNH CHÍNH....

(Tiếp theo trang 05)

đồng đến 10 triệu đồng đối với một trong các trường hợp sau:

- Không báo cáo đại diện chủ sở hữu nhà nước về kết quả khai thác, chuyển giao hoặc chuyển nhượng quyền sở hữu, quyền sử dụng kết quả nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ.

- Không thông báo với đại diện chủ sở hữu nhà nước khi không còn khả năng khai thác quyền sử dụng kết quả nghiên cứu

khoa học và phát triển công nghệ

- Không thực hiện đúng quyết định giao quyền của cơ quan nhà nước có thẩm quyền.

Vì phạm chính sách hỗ trợ chuyển giao công nghệ, ứng dụng và đổi mới công nghệ, hỗ trợ, thúc đẩy phát triển thị trường KH&CN: Phạt tiền từ 4 triệu đồng đến 10 triệu đồng đối với hành vi gian lận, lừa dối trong việc lập hồ sơ đề nghị công nhận kết quả

nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ không sử dụng ngân sách nhà nước. Phạt tiền từ 10 triệu đồng đến 20 triệu đồng đối với hành vi không hoàn trả đúng hạn các khoản hỗ trợ đã nhận được của Nhà nước theo quy định khi bị hủy bỏ hiệu lực Giấy Chứng nhận Đăng ký chuyển giao công nghệ,...

Nghị định này có hiệu lực thi hành kể từ ngày 01/8/2019.▲

Ánh Nguyệt

Giải pháp tạo lập bản sắc quy hoạch – kiến trúc cho một số khu vực của tỉnh Bình Dương trong tương lai

Xu thế “cạnh tranh đô thị” trên thế giới nói chung, và Việt Nam trong khu vực Đông Nam Á nói riêng là tất yếu trong bối cảnh hội nhập và toàn cầu hóa. Đô thị có tính cạnh tranh cao sẽ thu hút tốt vốn đầu tư trong nước và nước ngoài, thu hút “chất xám” và nguồn nhân lực để phát triển kinh tế xã hội với tốc độ cao. Trong những yếu tố góp phần nâng cao tính cạnh tranh đô thị, có yếu tố chất lượng sống của người dân đô thị, mà trong đó bản sắc quy hoạch và kiến trúc có vai trò rất quan trọng. Việc quy hoạch một đô thị bền vững, “độc đáo” với “bản sắc” phù hợp với đặc thù của từng khu vực, là xu hướng của các địa phương và quốc gia đang hướng tới.

Việc Tiến sĩ Ngô Viết Nam Sơn, Trường Đại học Thủ Dầu Một và các cộng sự đã thực hiện đề tài “Nghiên cứu, đề xuất các giải pháp tạo lập bản sắc quy hoạch - kiến trúc cho một số khu vực của tỉnh Bình Dương trong tương lai” với mục

tiêu đề xuất các giải pháp quy hoạch - kiến trúc theo tiêu chí “bản sắc” cho Bình Dương nói chung, và cho một số khu vực của tỉnh Bình Dương nói riêng, sẽ đem lại sự hỗ trợ cần thiết về mặt quản lý quy hoạch đô thị, quản lý kiến trúc của các cấp, các ngành của tỉnh Bình Dương trong thời gian tới. Đồng thời, đây cũng là cơ sở quan trọng để phát triển những nguyên tắc “kim chỉ nam” để các đơn vị tư vấn quy hoạch, thiết kế tham khảo để áp dụng trong quá trình thực thi trách nhiệm.

Hướng đến việc tạo lập và phát triển các cộng đồng ở và làm việc đa dạng, trong không gian đô thị được quy hoạch với bản sắc phù hợp, phục vụ nhu cầu

khác nhau của các nhóm cộng đồng, theo các định hướng chiến lược, đề tài đã tiến hành nghiên cứu thế nào là bản sắc đô thị? Các yếu tố cấu thành bản sắc đô thị là gì? Xác định các giá trị bản sắc vật thể và phi vật thể? Tại sao cần bảo tồn và phát triển bản sắc đô thị? Các định hướng giúp tạo lập bản sắc đô thị? Các lợi ích văn hóa, kinh tế, xã hội của việc bảo tồn và phát triển bản sắc đô thị? Những đối tượng có thể tác động đến bản sắc đô thị? Ý nghĩa của bản sắc đô thị đến thế hệ tương lai?...

Những yếu tố nào làm nên bản sắc đô thị Bình Dương? Quá trình phát triển và tạo lập bản sắc của Bình Dương? Điều gì làm Bình Dương đáng nhớ và thu hút

khách du lịch đến Bình Dương? Làm sao để bảo tồn, và phát triển bản sắc Bình Dương, bao gồm một số khu vực tại Bình Dương? Những kinh nghiệm có thể học hỏi từ các điển cứu đô thị khác? Các cơ hội, và trở ngại của việc phát triển các khu đô thị có bản sắc riêng tại Bình Dương ngày nay? Vai trò của thiết kế đô thị, và các nguyên tắc tạo lập bản sắc Bình Dương?

Về mặt quy hoạch, đề tài hướng đến nghiên cứu các yếu tố tạo lập bản sắc quy hoạch kiến trúc đô thị và nông thôn của Bình Dương, trên cơ sở phân loại khu vực đô thị theo đồ án quy hoạch chung xây dựng đô thị Bình Dương đã được phê duyệt; định hướng bảo tồn phát huy giá trị bản sắc một số trung tâm, khu đô thị, và khu vực không gian truyền thống của tỉnh Bình Dương; nghiên cứu định hướng các giải pháp khai thác lợi thế bản sắc, thông qua các giá trị cảnh quan đặc thù của Bình Dương: sông, hồ, núi đồi, vườn cây ăn quả...

Về mặt kiến trúc, đề tài còn hướng đến xác lập các định hướng phát huy giá trị bản sắc kiến trúc tỉnh Bình Dương, định hướng

giải pháp thực hiện cho một số khu vực điển hình, nhằm đem lại bản sắc riêng cho Bình Dương; xác lập các định hướng bảo tồn, phát huy giá trị bản sắc một số khu vực và công trình kiến trúc hiện hữu ở tỉnh Bình Dương.

Từ nền tảng các phân tích tổng hợp về những vấn đề liên quan đến các giá trị bản sắc từ tổng quát đến chi tiết, việc bảo tồn, tạo lập, và phát triển các giá trị bản sắc đô thị của Bình Dương được nhóm tác giả đề xuất theo những định hướng chiến lược: Nâng cao giá trị bản sắc tổng thể của Bình Dương trong quá khứ, hiện tại và tương lai thông qua các giá trị tổng hợp của nhiều bản sắc thành phần (bao gồm các giá trị bản sắc vật thể và phi vật thể); xác định mục tiêu chiến lược về mặt bảo tồn di sản, là phải giữ lại được các giá trị lịch sử của suốt quá trình phát triển trên 300 năm của Bình Dương; phát triển giá trị bản sắc mới, mang tính thời đại của thế kỷ 21, cho Bình Dương từ việc phát triển những khu đô thị đa bản sắc.

Xây dựng bản sắc cộng đồng đô thị Bình Dương từ việc củng cố bản sắc khác nhau của các cộng

đồng dân cư và cộng đồng người nhập cư; xây dựng các nền tảng quy hoạch, kiến trúc, cảnh quan, và hạ tầng để Bình Dương trở thành đô thị đáng sống, phát triển bền vững, văn minh hiện đại. Tiếp tục phát triển Bình Dương theo nguyên tắc phát triển không gian “Một đô thị, 3 chiến lược phát triển kết nối với hành lang xanh” cho Bình Dương, trong đó (1) xây dựng khu vực phía Nam theo mô hình “đô thị nén”, mật độ cao; (2) xây dựng khu vực trung tâm của tỉnh theo mô hình “đa chức năng, đa trung tâm”; (3) Xây dựng khu vực phía Bắc theo mô hình “đô thị vệ tinh”.

Về chiến lược phát triển, nghiên cứu này cho thấy một bức tranh toàn cục của các khu vực có bản sắc đặc thù trong một tổng thể chung, giúp ích cho các cơ quan quản lý có thể đưa ra các quyết sách mang tính chiến lược về mặt phát triển của đô thị Bình Dương trong mối tương quan kết nối giữa lịch sử, với hiện tại và tương lai, trong mối tương quan kết nối vùng và khu vực; phối hợp các sở và ban ngành cùng với các doanh nghiệp thực hiện các dự án trọng điểm mang tính liên ngành, như dự án Khu liên

hợp công nghiệp - dịch vụ và Đô thị Bình Dương.

Về văn hóa lịch sử, việc xác định các khu vực mang bản sắc đặc thù qua các thời kỳ phát triển, có thể giúp ích cho các cơ quan quản lý trong việc xác lập danh sách các di sản đã được xếp hạng và chưa được xếp hạng, kèm theo đó là các hướng dẫn và định hướng bảo tồn phù hợp, không những về mặt không gian vật thể, mà cả về mặt hoạt động và về mặt các giá trị phi vật thể khác.

Về quy hoạch kiến trúc, nghiên cứu cung cấp các luận điểm và yếu tố cấu thành bản sắc, để giúp ích cho các cơ quan quản lý trong việc phân tích các khu có bản sắc phức tạp, là nơi giao thoa của nhiều khu đô thị có bản sắc khác nhau, và các khu có tiềm năng phát triển bản sắc đô thị độc đáo, để có thể đưa ra các định hướng chiến lược và giải pháp quy hoạch kiến trúc phù hợp, vừa bảo vệ được giá trị bản sắc riêng của từng khu vực, vừa đem lại được hiệu quả tổng thể giữa các khu vực bản sắc, đáp ứng nhu cầu đa dạng, mà lại đặc thù, của các nhóm cộng đồng dân cư.

Về quản lý đô thị, nghiên cứu này xác định các khu vực trung tâm và khu đô thị đa chức năng mật độ cao ở phía Nam và khu vực lõi đô thị trung tâm của Bình Dương có thể quản lý hiệu quả theo hướng đô thị thông minh, gắn kết với việc quản lý mạng thông minh giao thông công cộng, để giúp ích cho các cơ quan quản lý xem xét khả năng ưu tiên ứng dụng công nghệ cao và thông minh một cách chọn lọc, trong điều kiện ngân sách còn hạn chế.

Về kinh tế, nghiên cứu xác định các yếu tố làm cho nhiều dự án phát triển địa ốc trong khu vực bị đóng băng cho đến ngày nay, để giúp ích cho các cơ quan quản lý và các nhà đầu tư địa ốc xem xét lại tổng quan các vấn đề có liên quan, để tìm giải pháp trong mối liên kết vùng và hợp tác công tư, khơi thông các trở ngại hiện hữu tại các khu dự án mới và các khu dự án chậm phát triển, để giúp cho Bình Dương có thể tăng tốc phát triển trở lại.

Về phát triển cộng đồng xã hội và phát triển dự án địa ốc, nghiên cứu đã xác định các khu đô thị cần được phát triển với bản sắc đặc thù, tương ứng với tiềm năng phát triển của khu vực, và

tương ứng với nhu cầu của cư dân hiện tại và cư dân tương lai, để giúp ích cho các cơ quan quản lý quan tâm hơn đến vấn đề quy hoạch phát triển cộng đồng, là một vấn đề hiện nay vẫn còn bị xem nhẹ tại đa số các đô thị Việt Nam. Nhưng trong trường hợp Bình Dương, là một tỉnh đang phát triển mạnh theo hướng công nghiệp hóa và đô thị hóa, sẽ rất cần phát triển sự hình thành và gắn kết của các nhóm cộng đồng đa dạng, bao gồm người địa phương, người nhập cư, người nước ngoài,... để cùng nhau góp sức cho việc phát triển Bình Dương về nhiều mặt.

Về môi trường, nghiên cứu này xác định tiềm năng phát triển chuỗi các dự án đô thị ven sông Sài Gòn theo hướng văn hóa - du lịch - sinh thái, và chuỗi các dự án đô thị ven sông Đồng Nai theo hướng chuỗi đô thị cảng - công nghiệp - công nghệ cao, với mạng lưới giao thông kết nối đường bộ và đường thủy, thích ứng tốt với kịch bản ứng phó với Biến đổi khí hậu.

Thy Diễm (Đọc toàn văn tại Trung tâm Thông tin và Thống kê KHCN)

GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN CẢNH QUAN KHU VỰC BỜ ĐÔNG SÔNG SÀI GÒN TỈNH BÌNH DƯƠNG THÀNH ĐIỂM NHẤN BẢN SẮC VĂN HÓA BÌNH DƯƠNG

Bình Dương là một địa bàn năng động, đang trên đà phát triển đô thị và hướng đến việc trở thành thành phố trực thuộc Trung ương. Trên con đường phát triển của mình, Bình Dương luôn là vùng đất dồi dào truyền thống lịch sử văn hóa, xã hội. Xây dựng cảnh quan khu vực bờ Đông sông Sài Gòn mang bản sắc độc đáo Bình Dương theo tiêu chí đô thị bền vững là một minh họa sinh động cho tính chất song trùng của con đường phát triển của Bình Dương, trong đó nhân tố truyền thống hòa nhập vào nhân tố hiện đại, phát triển nhưng luôn luôn giữ những nét độc đáo của riêng Bình Dương.

Hành lang du lịch Tây và Tây Bắc của Bình Dương gắn với sông Sài Gòn là vùng du lịch, nghỉ ngơi, giải trí trọng điểm của Bình Dương trong suốt quá trình phát triển. Vì vậy, việc xây dựng cảnh quan độc đáo tại bờ

Tượng Phật Chùa Hội Khánh

Đông sông Sài Gòn là việc làm cần thiết, phục vụ cho xây dựng.

Khu vực bờ Đông sông Sài Gòn thuộc Bình Dương là vùng đất thấp, tiếp cận trực tiếp với dòng chảy của sông, là vùng nhạy cảm đối với biến đổi khí hậu. Đây là khu vực có thể bị ảnh hưởng bởi hiện tượng nước biển dâng, tác động đến đông đảo dân cư cũng như các cơ sở kinh tế - văn hóa. Việc tìm hiểu những tác động của biến đổi khí hậu đến dân cư và vùng đất này nhằm đưa ra các đề xuất xây dựng cảnh quan thân thiện với môi trường là sự chủ động trong việc ứng phó với biến đổi khí

hậu, phù hợp với chủ trương của tỉnh trong hoạt động này.

PGS.TS Tôn Nữ Quỳnh Trân, Trường Đại học Thủ Dầu Một thực hiện nghiên cứu và đề xuất các giải pháp tạo lập quy hoạch - kiến trúc cho khu vực bờ Đông sông Sài Gòn, tỉnh Bình Dương đậm đà bản sắc lịch sử văn hóa truyền thống của Bình Dương có tính đến việc ứng phó với biến đổi khí hậu nhằm đem lại hai lợi ích là phát triển bản sắc Bình Dương, đồng thời đem lại hiệu quả kinh tế đô thị cao đóng góp cho sự phát triển bền vững của khu vực bờ Đông sông Sài Gòn, tỉnh Bình Dương.

Cụ thể, trên cơ sở đồ án quy hoạch chung xây dựng đô thị Bình Dương, đô thị Thuận An, đô thị Thủ Dầu Một, đô thị Nam Bến Cát đã được phê duyệt, đề tài nghiên cứu đề xuất các giải pháp tạo lập bản sắc quy hoạch kiến trúc sông nước và ứng phó với biến đổi khí hậu cho khu vực bờ Đông sông Sài Gòn; đề xuất bảo tồn, phát huy giá trị một số không gian truyền thống của khu vực bờ Đông sông Sài Gòn (chợ ven sông, vườn cây ăn trái, làng nghề thủ công truyền thống...); bảo tồn, phát huy giá trị một số công trình kiến trúc đặc thù khu vực bờ Đông sông Sài Gòn; các giải pháp quy hoạch và quản lý một số không gian du lịch mới; đề xuất kết nối không gian 2 bờ Đông và tây sông Sài Gòn (khung giao thông, không gian mở, điểm nhấn...); đề xuất các giải pháp ứng phó với biến đổi khí hậu trong sinh hoạt, trong kiến trúc nhà ở tương thích với từng kịch bản của nước dâng.

Khí hậu khu vực bờ Đông sông Sài Gòn có nắng nóng khô và mưa nhiều vào mùa mưa, độ ẩm khá cao, cảnh quan đẹp và hầu như hàng năm không hứng chịu những trận thiên

tai như bão, lũ nên khu vực này rất thuận lợi cho các phát triển các ngành nghề nông nghiệp như trồng cây ăn trái, đánh bắt và nuôi trồng thủy - hải sản, du lịch sinh thái, du lịch nghỉ dưỡng, ẩm thực.

Hiện nay, chưa có nghiên cứu cụ thể nào về tác động của sự nóng lên toàn cầu đối với Bình Dương, cụ thể là khu vực này. Tuy nhiên qua khảo sát thực tế, nhóm tác giả nhận thấy hiện tượng ngập lụt cục bộ ở các khu vực bờ sông Sài Gòn đã làm cho một số vườn cây ăn trái bị giảm năng suất, cây chết, ra trái ít...; nghề chăn nuôi gia súc, gia cầm cũng giảm dần năng suất. Bên cạnh những ảnh hưởng đến nông nghiệp, thì biến đổi khí hậu cũng ảnh hưởng tới sức khỏe, lối sống, nhà ở, giao thông đi lại của người dân ở trong khu vực.

Trên dải bờ Đông sông Sài Gòn thuộc tỉnh Bình Dương có 16 đơn vị hành chính, gồm có 7 xã, 8 phường và một thị trấn. Các xã (trừ xã An Sơn) hầu hết đều nằm ở phía Bắc vì đây là vùng nông thôn. Các phường đều nằm phía Nam là nơi đô thị hóa khá cao. Các tên gọi của các địa phương này đều mang

ước vọng của người dân về một nơi chốn bình an, trù phú, thanh nhã, bền vững.

Theo số liệu thống kê năm 2014, diện tích của tổng 16 đơn vị hành chính bờ Đông sông Sài Gòn là 324,89km². Dân số là 289.283 người. Như vậy mật độ dân số ở khu vực này là 890 người/km². Trong đó mật độ dân số cao nhất là phường Phú Cường với 10.209 người/km² và xã có mật độ dân số thấp nhất là xã Đinh Thành với 65 người/km². Qua đó cho thấy, dân cư tập trung đông nhất vẫn là các phường ở các khu đô thị, nơi có phương tiện, hạ tầng phát triển. Ngược lại, khu vực nông thôn, nơi chưa có tỷ lệ đô thị hóa cao, xa các trung tâm hành chính, xa các khu công nghiệp thì dân cư thưa thớt hơn rất nhiều.

Trong suốt lịch sử mở mang, đất Bình Dương là nơi cộng cư của nhiều cộng đồng dân tộc. Trong đó, người Việt chiếm tỷ phần quan trọng nhất, họ là những người thuộc các thành phần xã hội khác nhau, gốc gác ở khắp các vùng của tổ quốc đã quy tụ về đây qua các giai đoạn lịch sử suốt từ thế kỷ XVII

đến nay...

Sự phân bố không đồng đều về mức độ đô thị hóa tại Bờ Đông, có nơi quá thấp, thấp gần tuyệt đối, có nơi quá cao, cao gần tuyệt đối không nói lên sự mâu thuẫn trong xã hội hoặc chênh lệch gay gắt giữa giàu và nghèo mà chỉ nói lên sự khác nhau trong chính mức độ đô thị hóa. Tuy vậy, sự chênh lệch nhau trong đô thị hóa, nhìn từ quan điểm phát triển, ta thấy đây là tiềm năng hỗ trợ cùng phát triển của cả hai vùng. Vùng đô thị hóa cao có thể hỗ trợ cho vùng nông thôn về nhân lực có trình độ, kỹ thuật hiện đại để có thể xây dựng, phát triển nông nghiệp đô thị, phát triển du lịch xanh, và ngược lại, vùng nông thôn sẽ là địa bàn lý tưởng cho những ý tưởng về đô thị xanh, biệt thự xanh. Sự tương phản nhau về đô thị hóa của bờ Đông cũng chính là điểm mạnh của khu vực này...

Qua nghiên cứu thực tiễn, nhóm tác giả đã ứng dụng nguyên lý CITY DESIGN trong công tác bảo tồn và tạo lập bản sắc của khu vực bờ Đông sông Sài Gòn của Bình Dương, dựa trên hiện trạng và nhu cầu phát triển đặc thù, từ đó

các định hướng chiến lược sẽ phải đặc biệt chú trọng ý nghĩa sông nước đến bản sắc đô thị và sinh hoạt động cộng như: giao tiếp đa chiều để đáp ứng cung cầu, hợp tác đa ngành để bổ sung cho nhau, cộng tác các nhóm để phát triển cộng đồng, quản lý theo quy hoạch...

Tùy theo bản sắc từng địa phương, đề tài đưa ra những đề xuất về cải tạo và các giải pháp phù hợp nhằm nâng cao bản sắc của từng vùng. Ví dụ như xã Định Thành có cơ cấu kinh tế nông nghiệp, có nhiều địa danh nổi tiếng là chùa Thái Sơn, hồ Dầu Tiếng, Suối Trúc, đặc sản cá lăng, được đề xuất hình thành khu du lịch xanh, kết nối các địa điểm nổi tiếng của xã Định Thành lại với nhau và xây dựng thêm tuyến đường đi bộ dọc quanh hồ Dầu Tiếng. Hoặc như thị trấn Dầu Tiếng thì bảo tồn các công trình tôn giáo, đình thần, các công trình có giá trị lịch sử tại thị trấn và đề xuất tuyến đường du lịch tâm linh dọc bờ Đông từ xã Định Thành về đến phường Vĩnh Phú. Con đường này sẽ qua nhiều cơ sở tín ngưỡng dân gian và tôn giáo như chùa Thái Sơn, chùa Tây Tạng, chùa

Bà Thiên Hậu, chùa Hội Khánh...

Có thể nói, sông Sài Gòn có tài nguyên mặt nước tương đối dồi dào, là nguồn cung cấp nước sinh hoạt, nước tưới tiêu nông nghiệp, nuôi trồng thủy sản, du lịch sông nước... đồng thời, là con đường thủy huyết mạch cho các đô thị ven sông, tạo động lực phát triển cho các vùng phụ cận. Nghiên cứu, tôn tạo bờ của con đường thủy huyết mạch, phủ vào nó tính thân thiện, văn minh, cũng chính là thúc đẩy sự phát triển bền vững của vùng trong đó có Bình Dương.

Xây dựng cảnh quan khu vực bờ Đông sông Sài Gòn theo tiêu chí đô thị bền vững thực chất là cụ thể hóa sự kết nối của Bình Dương và thành phố Hồ Chí Minh. Khu vực này sẽ là điểm tựa cho sự phát triển hai bên bờ sông Sài Gòn, làm cho hai đô thị gần nhau hơn về mặt kinh tế cũng như văn hóa và là chất kết dính cho sự đồng phát triển hài hòa giữa hai đô thị.

Thu Trang (Đọc toàn văn tại Trung tâm Thông tin và Thống kê KHCN)